БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 39 (7069) | 1955 оной февралиин 16, среда | Сэн 20 мүнгэн.

Хитадай Арадай Республикын Түрүүлэгшэ

нүхэр МАО ЦЗЭ-ДУНДА

Арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай Саг үргэлжын Комитедэй Түрүүлэгшэ

нүхэр ЛЮ ШАО-ЦИДЭ

Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй соведэй Премьер ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр

нүхэр ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙДА

ПЕКИН

Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союзай ба Хитадай Арадай Республикын хоорондо хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухай Договорой баталагдаһаар табан жэлэй ой гүйсэһэнтэй дашарамдуулан хүндэтэ нүхэд, Таанадта, Таанадаар дамжуулан агуухэ хитад арадта, Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствода манай үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргэнэбди.

Договорой баталагдаһан үдэрһөө хойшо үнгэрһэн табан жэл хадаа тэгшэ эрхын, бэе бэеынгээ национальна интересүүдые хүндэлэлсэхэ, бэе бэедээ али бүхы туһаламжа ба дэмжэлгэ үзүүлхэ эрмэлзэлгын принципүүдтэ үндэһэлэн Советскэ Союзай ба Хитадай Арадай Республикын хоорондохи ахадүүгэй хани барисаанай ба али бүхы талаар харилсан ажаллалгын шууд хүгжэжэ ба бэхижэжэ байһые гэршэлэн харуулна.

Үдэр ерэхэ тудам бэхижэжэ байһан советско-хитадай хани барисаан, ахадүү ёһоной харилсан туһалалсалга манай оронуудай экономическа хүгжэлтэдэ ба арадуудай ажана байдалые саашадань һайжаруулха хэрэгтэ элитэ ехэ үүргэ дүүргэнэ. Илангаяа Дальна Востогто уласхоорондын байдалые хурсадуулхые эзэрхэг түримхэй этэгээдүүдэй эрмэлзэжэ байһан үедэ эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай түлөө тэмсэл тон шухала удхашанартай болоод байна. Энэ хани барисаан хадаа манай арадуудай амгалан ажалые найдамтайгаар хамгаалха зуураа, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай түшэг тулгуури мүн болоно.

Шэнэ, арадай-демократическа гүрэнние байгуулгада ба бэхижүүлгэдэ саашанхи амжалтануудые түйлахыетнай Таанадта, мүн бүхы хитад арадта хүсэнэбди.

Эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай найдамтай түшэг тулгуури бологшо СССР-эй, Хитадай хоорондохи хани барисаан, харилсан ажаллалга бэхижэжэ ба хүгжэжэ байг лэ!

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. БУЛГАНИН.
СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. МОЛОТОВ.

Москва, 1955 оной февралиин 13.

Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союзай Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ

нүхэр К. Е. ВОРОШИЛОВТА

Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ

нүхэр Н. А. БУЛГАНИНДА

Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр

нүхэр В. М. МОЛОТОВТО

Хитадай ба Советскэ Союзай хоорондо хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухай Договорой баталагдаһаар табан жэлэй ойтой дашарамдуулан хитад арадай ба Хитадай Арадай Республикын Правительствын зүгһөө Таанадта, Таанадаар дамжуулан агуухэ советскэ арадта болон Советскэ Правительствода халуун амаршалга хүргэхыемнай зүбшөөрыт.

Хитадай ба Советскэ Союзай хоорондохи политическэ, экономическа ба культурна бүхы талын харилсан ажаллалга үнгэрһэн табан жэлэй турша соо үргэнөөр хүгжөөгдөө. Мүнөө социалистическэ байгуулалта хэжэ байһан хитад арадта али бүхы, гүнзэгыгөөр бодомжологдоһон туһаламжые Советскэ Правительство ба советскэ арад саг үргэлжэ үзүүлдэг байна. Советскэ Правительство хадаа 156 промышленна томо предприятинуудые барилгадань ба шэнэдхэн байгуулгадань Хитадта туһаламжа үзүүлнэ, мүн Хитадта хэгдэжэ байһан барилгануудта туһалхын тулада хэдэн олон эрхим мэргэжэлтэдые эльгээнэ. Советскэ правительство хадаа хүнгэлэлтэтэй урьһаламжануудые Хитадта нэгэтэ бэшэ үгэнэ, Хитадай ба Советскэ Союзай хамтын захиргаан доро байһан Хитадай Чаньчуньска түмэр замай эд зөөриие, тэрэшэлэн Зүүн-Хойто Хитадта японско эзэд баяшуулһаа 1945 ондо советскэ организацинуудай абаһан эд зөөриие Хитадта түлөөһэгүйгөөр дамжуулан үгөө, хитад-советскэ хамтадхамал обществонуудта хабаадалгын советскэ хубитые үныень түлэлгэтэйгөөр тэрээндэ дамжуулан үгөө, тэрэшэлэн Хитадай ба Советскэ Союзай хамтадаа хэрэглэжэ байһан Порт-Артур гэжэ далайн-сэрэгэй базые, тэрэ райондохи барилгануудые Хитадай мэдэлдэ хүсэдөөр дамжуулан үгэхэ гэжэ шиидээ, атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар шэнжэлэлгэнүүдые хүгжөөхын тулада Хитадта научно-техническэ ба үйлэдбэриин туһаламжа үзүүлхэ тухай һаяхан дурадхал оруулһан байна.

Иимэ хани ёһоной харилсан ажаллалга ба үнэн зүрхэнэй туһаламжа манай орондохи байгуулалтые хүгжөөхэ хэрэгые нилээд ехээр урагшань дабшуулжа, уласхоорондын иимэ шэнэ түхэлэй харилсаануудай агуухэ бата бэхи хүсэтэй байһые бүхы дэлхэйдэ харуулаа. Энэ ахадүүгэй хани барисаанай хизаарлашагүй ехэ үнэтэй байһыень Хитадай Арадай Республикын Правительство, мүн хитад арад гүнзэгыгөөр мэдэрнэ. Эдэ агуухэ туһаламжын түлөө Советскэ Правительствода ба советскэ арадта Хитадай Арадай Республикын Правительствын, хитад арадай зүгһөө бидэнэр үнэн зүрхэнэй баясхалан мэдүүлнэбди.

Хитадай ба Советскэ Союзай хоорондохи хани ёһоной союзые бэхижүүлгэ ба хүгжөөлгэ манай хоёр ороной аюулгүй байдалые хангалгада, мүн Дальна Востогто болон бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые аршалан хамгаалгада хэмжээлэшэгүй ехэ нүлөө үзүүлнэ. Хитадай ба Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай политика Корейдэхи эблэрэлгэ түйлалгада, Индо-Хитадта эб найрамдал тогтоолгодо нүлөөлэн туһалжа, уласхоорондын түгшүүрилые нилээд һуларуулһан, эб найрамдалда дуратай бүхы оронуудые болон арадуудые зоригжуулһан байна. Баруун Германиие дахяад зэбсэглэлгэдэ эсэргүүсэн Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха системэ байгуулхын түлөө Советскэ Союзай тэмсэлые хитад арад халуунаар дэмжэнэ. Хитад ба Советскэ Союз хадаа Японитой һайн харилсаа тогтоохые, мүн бэеэ даанхай ба уласхоорондын харилсан ажаллалгын замаар хүгжэхын түлөө хүдэлөөгөө дэлгэрүүлгэдэнь японско арадые эдэбхитэйгээр дэмжэхые эрмэлзэнэ. Хитадай ба Советскэ Союзай хоорондохи үнэн зүрхэнэй харилсан ажаллалга Хитадай ба Советскэ Союзай арадуудай интересүүдтэ зохилдохоһоо гадна, Азиин, Европын ба бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай оронуудай болон арадуудай бултанайнь интересүүдтэ зохилдоно. Энэ хани барисаан Дальна Востогто болон бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые аршалан хамгаалха бата найдабари болоно.

Холбоото Штадуудай эзэрхэг түримхэй этэгээдүүд, мүн тэдэнние дагагшад дайнай политикые хаа хаанагүй ябуулдаг, уласхоорондын түгшүүрил бии болгодог байна. Тайванай районһоо Хитадай Арадай Республикада эсэргүүгээр Холбоото Штадуудай мүнөө үедэ хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй ябуулганууд, сэрэгэй хорото аашанууд Хитадай аюулгүй байдалда ехэхэн гай түбэг ушаруулжа байһан дээрэһээ бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай оронуудай болон арадуудай зүгһөө тон зүбөөр буруушаагдана.

Өөрынгөө территори—Тайваниие сүлөөлхын түлөө хитад арадай тэмсэл үнэн зүб тэмсэл мүн болоно. Үнэн зүб хэрэгтэ ямаршье хүсэн һаад татажа шадахагүй. Хитадай ба Советскэ Союзай хоорондохи хани ёһоной союз хадаа уласхоорондын түгшүүрилэй шэнээр хурсадажа байһан оршон байдалда агрессидэ эсэргүүсэхэ, эб найрамдалые аршалан хамгаалха хэрэгтэ бүри шухала үүргэ сохом дүүргэхэ байна.

Хитадай ба Советскэ Союзай хоорондо хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухай баталагдаһан Договор хадаа эб найрамдалай агуухэ Договор, Хитадай ба Советскэ Союзай хоорондохи агуухэ хани барисаанай һүлдэ тэмдэг мүн болоно. Бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай ба хүн түрэлтэнэй һалбаран бадаралгын хэрэгтэ туһалха талаар энэ Договорой агуухэ үүргэ дүүргэһыень һүүлэй табан жэл соо болоһон событинууд гэршэлжэ үгэнэ. Энэ Договорой асари ехэ хүсые ба залиршагүй гэрэл туяае ажабайдал ба бодото хэрэг саашадаа бүри эли тодоор харуулха байна.

Хитадай ба Советскэ Союзай арадуудай ниитэ дээрээ һалбаран бадаралгын, Дальна Востогто болон бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлгын аша туһада Хитадай ба Советскэ Союзай хоорондохи агуухэ хани барисаан үдэрһөө үдэртэ хүгжэжэ байг лэ.

Хитадай ба Советскэ Союзай арадуудай хэтэ мүнхын эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой!

Хитадай Арадай Республикын Түрүүлэгшэ МАО ЦЗЭ-ДУН
Хитадай Арадай Республикын арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай Саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшэ ЛЮ ШАО-ЦИ
Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй соведэй Премьер ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ.

Пекин, 1955 оной февралиин 12.

Агуухэ хани барисаан

Хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухай Советско-Хитадай Договорой баталагдаһанһаа хойшо мүнөөдэр табан жэл гүйсэбэ. Энэ Договор хадаа Мао Цзэ-дун түрүүтэй Хитадай Арадай Республикын Правительственна делегациин Советскэ Союзда ерээд байха үедэ Москвада баталагдаһан юм. Советскэ ба хитад арадуудай хани барисаан эдэ жэлнүүдэй туршада эб найрамдал сахиха ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ хизааргүй ехэ, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ байгаагүй түгэс хүсэн болоо, бүгэдэн элитэ болоһон энэ баримтые эб найрамдалда дуратай арадууд сэдьхэлээ гүнзэгыгөөр ханан тэмдэглэнэ.

Советско-Хитадай Договорой баталагдаһанһаа хойшо табан жэлэй ойтой дашарамдуулан нүхэд К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, В. М. Молотов ба нүхэд Мао Цзэ-дун, Лю Шао-ци, Чжоу Энь-лай гэгшэдэй хоорондоо амаршалгын телеграммануудые абалсаһан ябадал хадаа агуухэ хоёр арадай саг үргэлжэ бэхижэжэ байгаа хани барисаанай агуухэ хүсэтэй ба үнэн сэдьхэлһээ гарһан эрдэмтэй байһан тухай, хүгжэжэ байгаа харилсан ажаллалга тухай гэршэлнэ.

Советско-хитадай хани барисаанай хүсэниинь юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа ажабайдалай асари ехэ арга боломжонуудтай, найман зуун миллион хүн зонтой ахадүү хоёр арадые нэгэдүүлнэ. Советскэ Союз ба Хитад барагдашагүй ехэ материальна ресурсануудтай юм. Зорилго нэгэтэй, хүсэл зоригой нэгэдэлтэй байһан ябадал тэдэниие нэгэдүүлэн жагсаана, юуб гэхэдэ, Советскэ Союз дотор, мүн Хитадта засаг хадаа ажалшадай гарта байна, юуб гэхэдэ, хоёр гүрэнэй хүгжэлтые Коммунистическэ партинууд хүтэлбэрилнэ.

Советскэ ба хитад арадуудай хани барисаан эрхэ сүлөөгэй, демократиин ба социализмын түлөө эдэ арадуудай удаан хэһэн тэмсэл дунда хатуужаа. Социальна агуухэ шэнэдхэлгын түлөө тэмсэл советскэ ба хитад арадуудай творческо асари ехэ хүсэнүүдые түйлай ехээр үдэбадхаһан, нэгэ ниитэ эрмэлзэлтэйгээр нэгэдүүлһэн байна.

Дэлхэйн арадууд гүйсэд тэгшэ эрхын, национальна интересүүдээ хүндэлэлсэлгын, бэе бэедээ туһалжа, ниитэ дэбжэлтэ түйлахые үнэн зүрхэнһөө хүсэлгын үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдаһан шэнэ харилсаануудай жэшээе советско-хитадай хани барисаан дотор харана.

Пролетарска интернационализмын үтаар гэрэлтүүлэгдэһэн советскэ ба хитад арадуудай хани барисаан жэлһээ жэлдэ бэхижэнэ. Тэрэ хадаа хүн түрэлтэнэй түүхэтэ хүгжэлтын бүхы ябасада улам ехэ нүлөө үзүүлнэ. Тэрэ хадаа марксизм-ленинизмын агуухэ сурталаар зоригжуулагдаһан манай ахадүү арадуудай амгалан ажалые найдамтайгаар сахина.

1954 оной намар нүхэд Н. С. Хрущев, Н. А. Булганин, А. И. Микоян, Н. М. Шверник түрүүтэй Советскэ Правительственна делегациин Хитадай Арадай Республикада ошоод байха үедэ советско-хитадай харилсаануудай болон уласхоорондын байдалай асуудалнуудаар хэлсээнүүд үнэн сэдьхэлэй, хани барисаанай ба бэе бэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэргэгдөө һэн. Советско-хитадай хани барисаанай саашадаа бэхижэжэ байһанай шэнэ, тодорхой гэршэ болоһон мэдээжэ документнүүдтэ Пекиндэ гар табигдаһан байна. Үдэрһөө үдэртэ бэхижэжэ байгаа советско-хитадай хани барисаан ба ахадүүгэй харилсан туһалалсалга хадаа манай оронуудай экономическа хүгжэлтын ба арадуудай ажана байдалай саашадаа дэбжэлтын хэрэгтэ элитэ ехэ үүргэ гүйсэдхэнэ.

Хитадай Арадай Республика Советскэ Союзай туһаламжатайгаар промышленна 156 предприяти барижа ба шэнэдхэжэ байна. Советско-хитадай худалдаа наймаанай харилсаан хоёр оронуудай аша туһада хүгжэнэ. Советскэ Союзай ба Хитадай ажахын бүхы һалбаринуудай хоорондо научно-техническэ харилсан ажаллалга бэелүүлэгдэнэ. Советскэ правительство ядерна физикын талаар шэнжэлэлгэнүүдые хүгжөөхын ба атомна энергиие амгалан ажалда ашаглахын тулада научно-шэнжэлэн туршалгын базануудые байгуулгада Хитадай Арадай Республикада, мүн арадай демократическа бусад хэдэн гүрэнүүдтэ научно-техническэ ба үйлэдбэриин туһаламжа үзүүлхые дурадхаһан байна. Энэ дурадхалые КНР-эй правительство баясхалантайгаар хүлеэн абаа.

Хоёр ороной хоорондо улам үргэдэжэ байгаа культурна холбоо барисаан советскэ ба хитад арадуудай саашадаа ойротолсолгодо, тэдээнэй эбдэршэгүй хани барисаае бэхижүүлгэдэ һайнаар туһална.

Хитад арадай барагдашагүй баатар ехэ хүсэнүүд шэнэ Хитадые дэлхэйн агуухэ гүрэн болгоо. Мүнөөнэй хитад арадай демократическа хүсэн түгэс гүрэн мүн. Тэрээнэй агуухэ хүсэтэйе бүхы дэлхэй ойлгон мэдээ.

Арадай демократическа бүхы гүрэнүүдтэ дэмжэгдэн, Советскэ Союз ба Хитадай Арадай Республика уласхоорондын түгшүүрилые батадхаха гэһэн хараа бодол батаар баримтална. Баруун Германиие дахин зэбсэглэлгэдэ эсэргүүгээр, Европодо аюулгүй байдал хамтадаа хамгаалха системэ байгуулхын түлөө Советскэ Союзай тэмсэлые хитад арад халуунаар дэмжэнэ. Советскэ Союз ба Хитад Японитой харилсаагаа таатай зохид болгохые эрмэлзэнэ.

Азиин арадуудай ёһотой түлөөлэгшэдэй хүсэтэ голосой дуулдаһан Женевскэ зүблөөн хадаа уласхоорондын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ Хитадай Арадай Республикын түйлай ехэ үүргэтэй байһые илангаяа эли тодоор харуулаа.

Гэбэшье, Женевскэ зүблөөн дээрэ диилдэһэн США-гэй хархис бүлэгүүд намдаха дурагүй байгаа. Тэдэнэр арадай Хитадта эсэргүү хархис ябуулгануудые дахин дахин хэнэ.

Хитадай территориин таһаршагүй хуби, харата муухайгаар США-гэй булимтарһан Тайвань аралай ба бусад аралнуудай райондо һүүлэй үедэ США-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүд сэрэгэй харата ябуулгануудаа шангадхажа байна. Энээнтэй дашарамдан, Хитадта эсэргүүгээр США-гэй хэжэ байгаа эзэрхэг түримхэй ябуулганuудые мүнөө хүрэтэр буруушаагаагүй, Тайваниин ба Хитадһаа булимтаран абаһан бусад аралнуудһаа зэбсэгтэ хүсэнүүдээ дары гаргажа абаашахые, Хитадай Арадай Республикын хуулита эрхэнүүдые һэргээхые США-һаа эреэгүй байһан Нэгэдэмэл Нацын Организациин хараа бодол гайхал түрүүлэнгүй байжа шадахагүй байна.

Тайваньска хоолойн райондо американска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэһэн сэрэгэй дээрэлхүү жагсаалаар хитад арадые айлгаха гэһэн һэдэлгэ бүримүһэн буруу һүрөө.

СССР-эй ба Хитадай арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан, эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай түлөө тэдээнэй хамтын тэмсэл уласхоорондын, илангаяа Дальна Востогтохи байдалые хурсадхаха гэжэ хархис бүлэгүүдэй эрмэлзэжэ байһан мүнөө үедэ тон шухала удхашанартай.

Тайвань тухай асуудал тушаа Советскэ Союзай хараа бодол эли ба һайн мэдээжэ юм. Советскэ Союз хадаа Тайвань тухай асуудалые Хитадай дотоодын хэрэг гэжэ тоолоно, тиихэдэ США-гэй булимтархы ябуулгануудые ба тэрээнэй дайгаар заналгые агресси гэжэ сэгнэнэ. Советскэ Правительство КНР-дэ эсэргүү США-гэй хархис ябуулга хэжэ байһан тухай асуудалые Аюулгүйн Соведэй үзэмжэдэ табяа. Тэрэ хадаа Тайваниин райондо тохёолдоһон байдалые гуримшуулгада үлэмжэ хамаатай оронуудай конференци варлаха тушаа дурадхал һаяхан хэһэн байна.

Агрессортэ эсэргүүсэн өөрынгөө суверенитет хамгаалжа, национальна нэрэ хүндэеэ аршалжа байгаа Хитадай Арадай Республикын политика советскэ арадуудай, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй талархалые татана. Эхэ ороноо хамгаалха арюун хэрэгэйнгээ талаар хитад арад өөрынгөө үнэн ханиин — агуухэ советскэ арадай туһаламжада найдахадань болохо байна.

Советскэ хүнүүд агуухэ, ажалда дуратай ба бэлиг түгэлдэр хитад арадые гүнзэгыгөөр хүндэлнэ, тэрээндэ дурлана, советскэ арад ба хитад арад шэнэ, социалистическэ ажабайдал байгуулгын агуухэ зорилгоор нэгэдүүлэгдэнхэй, тэдээнэй ахадүүгэй хани барисаан эбдэршэгүй.

Советско-Хитадай Договорой табан жэлэй ойн үдэр советскэ арад манай агуухэ хани барисаанай саашадаа бэхижэжэ байһаниие ехэ баяртайгаар тэмдэглэнэ. Советскэ арад шэнэ, арадай-демократическа гүрэн байгуулгадаа ба бэхижүүлгэдээ саашадаа амжалта түйлахыень өөрынгөө үнэн хани ба ахадүү хитад арадта хүсэнэ.

(«Правдын» февралиин 14-нэй түрүү бэшэгһээ).

Господин ИОХАН НИЛЬССОНДО,

Швециин риксдагай нэгэдэхи палатын түрүүлэгшэдэ

Господин ГУСТАВ ВАЛЬДЕМАР НИЛЬССОНДО,

Швециин риксдагай хоёрдохи палатын Түрүүлэгшэдэ

Стокгольм, Швеци.

Советскэ Союзай болон Швециин арадуудай хоорондохи харилсаае саашадань һайжаруулха зорилгоор Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союзай Верховно Совет Швециин риксдагай делегациие Советскэ Союзда ерэхыень уриха золтой байна.

Манай уряалые хүлеэн абаһан, мүн Танай делегациин СССР-тэ ерэхэ саг болзор тушаа мэдээсэбэлтнай бидэнэр баясаха байгаабди.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ А. ВОЛКОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ В. ЛАЦИС.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ А. ВОЛКОВТО

Советскэ Союз ошохо тухай Верховно Соведэй телеграфаар дамжуулһан уряалые шведскэ риксдаг ехэ дуратайгаар хүлеэн абаба.

Шведскэ делегаци 16 хүнһөө бүридэхэ ба июниин нэгэдэхи хахадай ямар нэгэн үдэр ошохые хүсэнэ.

Шведскэ хараа бодолой ёһоор делегациин ошохо таатай үдэр тухай мэдээсэл һаяар дамжуулагдаха байна.

ИОХАН НИЛЬССОН, риксдагай нэгэдэхи палатын түрүүлэгшэ.
ГУСТАВ В. НИЛЬССОН, риксдагай хоёрдохи палатын түрүүлэгшэ.

МОСКВА,

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ В. ЛАЦИСТА

Советскэ Союз ошохо тухай Верховно Соведэй телеграфаар дамжуулһан уряалые шведскэ риксдаг ехэ дуратайгаар хүлеэн абаба.

Шведскэ делегаци 16 хүнһөө бүридэхэ ба июниин нэгэдэхи хахадай ямар нэгэн үдэр ошохые хүсэнэ.

Шведскэ хараа бодолой ёһоор делегациин ошохо таатай үдэр тухай мэдээсэл һаяар дамжуулагдаха байна.

ИОХАН НИЛЬССОН, риксдагай нэгэдэхи палатын түрүүлэгшэ.
ГУСТАВ В. НИЛЬССОН, риксдагай хоёрдохи палатын түрүүлэгшэ.

СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сесси дээрэ нүхэр Н. А. Булганинай хэлэһэн үгын текст брошюра болгон хэблэгдэбэ

СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи зарлалай хоёрдохи сесси дээрэ 1955 оной февралиин 9-дэ нүхэр Н. А. Булганинай хэлэһэн үгын текстые политическэ литературын Гүрэнэй хэблэл тусхай брошюра болгон гаргаба.

Тус брошюра олон тиражтайгаар хэблэгдээ.

(ТАСС).

„Уласхоорондын байдал ба СССР-эй Правительствын гадаадын политика тухай" нүхэр В. М. Молотовой элидхэл тусхай брошюра болгон хэблэгдэбэ

СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи зарлалай хоёрдохи сесси дээрэ 1955 оной февралиин 8-да «Уласхоорондын байдал ба СССР-эй Правительствын гадаадын политика тухай» нүхэр В. М. Молотовой хэһэн элидхэлые политическэ литературын Гүрэнэй хэблэл тусхай брошюра болгон гаргаба.

Тус брошюра олон тиражтайгаар хэблэгдээ.

Американска журналистнууд В. Р. Херст, Кингсбери Смит, Ф. Конниф гэгшэдтэй 1955 оной февралиин 7-до Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуковай хэһэн хөөрэлдөөн

Бэе бэеэ амаршалалсаһанай һүүлээр, Кингсбери Смит Франкфурт-на-Майне городто американска орден Маршал Жуковта генерал Эйзенхауэрэй барюулхада байлсаа һэмби гэжэ хэлэнэ. Генерал Эйзенхауэртэй уулзадагаа дуратайгаар һананаб гэжэ Г. К. Жуков хэлэнэ.

Саашань иимэ хөөрэлдөөн болоо:

Херст — Холбоото Штадуудта ошожо ерэхыетнай генерал Эйзенхауэр Тание уряа гэжэ дуулаа һэм.

Г. К. Жуков—Зүб даа, Холбоото Штадуудта ошожо ерэхые генерал Эйзенхауэр намайе хоёр дахин уряа һэн, гэбэшье тэрэ үедэ бэеымни элүүр ба хойшолуулашагүй хэрэгүүд тиигэжэ ошожо ерэхэ арга олгоогүй һэн.

Херст — Та Англида, Францида ябаа һэн гүт?

Г. К. Жуков—Үгы, Англида, Францида би ябаагүйб. Хитадташье, Корейдэшье мүн ябаагүйб. Намайе тэндэ ябаа гэжэ американска хэблэл бэшээ һэн. **(Бултадаа энеэлдэнэ).**

Кингсбери Смит—Хэрбээ Тание президент Эйзенхауэрэй уряа һаань, Та мүнөө Холбоото Штадуудта ошожо ерэхэ зүбшөөлөө үгэхэ байна гүт?

Г. К. Жуков—Мүнөө дээрээ ямаршье уряал абаагүйб. Гэбэшье манай оронуудай хоорондохи харилсаанууд тиигэжэ ошожо ерэлгэдэ мүнөө үедэ таатай зохид бэшэ байна. СССР Америка хоёрой хоорондын мүнөөнэй харилсаануудай үедэ Маршал Жуковай хэрбээ США ошоо һаань, американска ба советскэ арадуудта ойлгогдосогүй болохо байна. Манай хоёр оронойхоорондын харилсаанууд һайжарһай гэжэ үнэн сэдьхэлһээ хүсэгшэб .Би Холбоото Штадуудта ошожо ерэхэ байгааб, харилсаануудай һайжараа һаань дуратайгаар ошожо ерэхэ байнаб.

Херст—СССР США хоёрой хоорондохи харилсаануудай һайжархые бидэнэр мүн лэ Тан шэнги үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди. Энэ хадаа бидэнэрэй иишэ ерэһэн гол зорилгомнай болоно.

Кингсбери Смит—Дайнай дүүрэһэнһээ хойшо американска арад советскэ арми тухай юушье мэдэнэгүй. Бэе бэеэ бүри һайнаар ойлголсодог болохын тулада сэрэгэй миссинүүдые хододоо эльгээлсэжэ байдаг болохо тушаа Та юун гэжэ һананат.

Г. К. Жуков—Бэе бэеэ зүбөөр ойлгохын тулада түрүүшын ээлжээндэ манай оронуудай хоорондо политическэ, экономическа болон культурна таатай зохид харилсаа эмхидхэхэ хэрэгтэй. Гансахан сэрэгэй миссинүүдые эльгээлсэлгэ хадаа зүб харилсаа тогтоохо ябадалда хүргэжэ шадахагүй байна.

Конниф—Тиихэдээ, Та манай оронуудай хоорондо үргэн харилсаануудай тогтоогдохые хүсэнэ гээшэ гүт?

Г. К. Жуков—Зүб даа, би бүхы советскэ арадтал адли, тиимэ холбоонуудай байгуулагдахые хүсэнэб, гэбэшье, мүнөөнэй эрхэ байдалай ба харилсаануудай үедэ гансахан сэрэгэй миссинүүдые эльгээлсэһэнэй туһа байхагүй гэжэ би тоолоноб.

Херст—Эндэ байгша американска гурбан корреспондентнууд сооһоо Конниф хадаа сэрэгэй асуудалнуудые үлүү һайн мэдэдэг юм, тиигээд Танһаа хэдэ хэдэн асуудал һураха хүсэлтэй байна.

Г. К. Жуков—Таанадай һонирхоһон асуудалнуудта харюусахые оролдохоб, гэбэшье, г-н Конниф мэтын сэрэгэй хэрэгэй эды ехэ мэргэжэлтые хангажа шадаха гээшэ гүб, мэдэнэгүйб. **(Бултадаа энеэлдэнэ).**

Конниф—Советско-германска дайнай хэгдэһэн арга дүршэл мүнөө үедэ Холбоото Штадуудта тон тодорхойгоор шудалагдажа байна. Энэ дайнай ябасада эрид хубилалта болоһон үе Сталинградска байлдаан бэшэ, харин 1941 ондо немецүүдые Москва шадар бута сохиһон ябадал мүн болоно гэһэн һанамжа США-гэй сэрэгэй мэргэжэлтэдэй дунда бии юм. Танай һанамжа ямар бэ?

Г. К. Жуков—Москва шадар болоһон байлдаан хадаа Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд германска арми мэтын эды хүсэтэ дайсанай добтололгые гэдэргэнь сохижо шадахаһаа гадна, тэрээниие бута сохихо шадабаритай гэжэ харуулаа һэн.

Дайнай эгээ эхинһээ хойшо гэхэ гү, манай орондо гитлеровскэ Германиин харата муухайгаар добтолһонһоо хойшо бидэнэр илалтадаа гүйсэд этигэдэг байгаабди.

1941—1942 онуудта хэдэ хэдэн операцинуудые амжалтатайгаар хэһэнэй эсэстэ дайнда эрид хубилалта болоо.

Сталинградска байлдаанай һүүлээр үүсхэл Советскэ Армиин талада ороо һэн. Энэ үүсхэл хадаа Курска байлдаанай һүүлээр бидэнэй талада бүримүһэн ороһон байна .

Эсэсэй илалта туйлаха байһандаа Курска байлдаанай һүүлээр бидэнэр оройдоошье һэжэглэхээ болиһон байгаабди.

Херст—Москва шадар болоһон байлдаанда, Сталинградска тулалдаанда Та өөрөө хабаадаа һэн гүт?

Г. К. Жуков—Оборонын Комитедэй шиидхэбэриин ёһоор, би Москвае хамгаалалгын үедэ сэрэгүүдые командалагшаар томилогдоһон байгааб. Сталинградска тулалдаанда би сталинградска операциие үнгэргэхэ бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэриие хүтэлбэрилөөб. Операци үнгэргэлгые Маршал Василевский бэелүүлээ. Хүсэнүүдээрээ маневрировалха арга боломжо Гитлертэ олгохогүйн тулада би энэ үедэ удаадахи добтолхы операцинуудта бэлэдхэлгэ хэжэ байгааб.

Конниф—Россида добтолһон баримтаһаа гадна, Гитлерэй тактическа эгээ ехэ алдуунь юун байгаа гэжэ Та тоолонобта?

Г. К. Жуков—Та стратегическэ алдуунуудые хараадаа абана хаяат?

Конниф — Стратегическэ.

Г. К. Жуков—Советскэ Союзай арга боломжонуудые тоогоогүй ябадал хадаа Гитлерэй стратегическэ тон ехэ алдуунь байгаа.

Конниф Тиихэдэ, тактическа?

Г. К. Жуков—Элдэб түрэлэй сэрэгүүдэй хоорондоо холбоотойгоор ябажа байлдаа хэлгын удхые тоогоогүй, тусхайлхада, артиллериин үүргые тоогоогүй, авиациин үүргые хэтэрхы ехэдэ тоолоһон байна. Гитлер хадаа артиллериин дутагдалые хүсэтэ авиацяар үлүүсэ гартарын хүсэлдүүлхэ гэжэ найдаһан байгаа, тиигэбэшье, авиаци хадаа сэрэгүүдэй даб гээд лэ хэрэглэгдэжэ болохогүй хубинь юм .Тэрэ хадаа уларил гэхэ мэтын ба бусад ушар байдалнуудһаа ехээр дулдыдадаг байна.

Конниф—Танай һанахада американска сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэд стратегическэ эгээ ехэ ямар алдуу хээ гээшэб?

Г. К. Жуков—Энээндэ американецууд өөһэдөө эгээ эрхим харюу үгэжэ шадаха гэжэ би һананаб. Энээнээ тэдэнэр үлүү һайнаар харана бшуу.

Кингсбери Смит—Английска авиациин маршал Джон Слесер ерээдүйн дайнда ядерна зэбсэг хэрэглэлгэһээ зайсажа болохогүй гэжэ өөрынгөө һүүлшын ном дотор тэмдэглээ. Танай һанамжа ямар бэ?

Г. К. Жуков—Маршал Слесерһээ гадна, мүн Баруун Европодо ба США-да сэрэгэй бусад хэдэ хэдэн томо ажал-ябуулагшадай тиимэрхүү һаналтай байһаниинь гэмшэлтэй. Бидэнэр тад ондоо хараа бодол баримталпабди. Бидэнэр атомна дайе гүйсэд хорихын түлөө тэмсэнэбди, хэрбээ атомна зэбсэгэй хоригдоо һаань, хүн түрэлтэндэ ашатай байхаһаа ондоо юуншьегүй. Атомна зэбсэг хадаа химическэ зэбсэгэй хоригдоһон шэнгеэр лэ хоригдохо ёһотой гэжэ тоолоноб.

Кингсбери Смит—Ерээдүйн дайнда атомна зэбсэгэй хэрэглэгдээгүй һаа тоогоороо үлүү олон туладаа Росси нилээд булюу байха гэжэ Холбоото Штадуудта сэрэгэй олон мэргэжэлтэд тоолоно.

Г. К. Жуков—Тиимэ ярилдаанууд гэнэн хонгор хүнүүдые хууран мэхэлхын тула зорюулагдаһан хооһон шашалга гээшэ гэжэ һананаб. Бидэнэр дай үүдхэхые хүсөөгүйбди, хүсэнэшьегүйбди гэжэ тэмдэглэхэ хүсэлтэй байнаб. Атомна ба водородно зэбсэг тухай хэлэхэ болоо һаа, тэрээнэй бидэндэ баһал бии байһыень Та мэдэнэт.

Херст—Хоёр талынхидта атомна зэбсэгэй бии байһан ушар эб найрамдал сахигдаха. найдабари гээшэ гэжэ Холбоото Штадуудта олон хүнүүд тоолоно, юуб гэхэдэ талануудай нэгэниинь атомна добтолгоһоо айгаад, дай эхилхэ гэжэ шиидэхэгүй байна. Танай һанамжа ямар бэ?

Г. К. Жуков—Атомна зэбсэгэй бии байһан ушар дээрэһээ тэрээниие хэрэглэжэ болохо аюул уламжалан гарана, зарим галзуушуул юушье тоонгүйгөөр энэ зэбсэг хэрэглэжэ болохо байна. Манай зорилго юуб гэхэдэ, энэ зэбсэгые хорихын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэхэ ябадал болоно. Бүхы дэлхэйн арадууд энэ асуудалаар манай талые баримтална гэжэ би этигэнэб, эсэсэй эсэстэ арад өөрынгөө шиидхэхы үгые хэлэхэ гэжэ би мүн лэ этигэнэб. Атомна зэбсэг хоёр тээгээ эритэй гэжэ һанаха хэрэгтэй. Атомна дайн хадаа добтолуулагшадашье, добтологшодошье адлил лэ аюултай.

Конниф—Хоёр талада атомна хүсэтэ зэбсэгэй байһан ушар шэнэ дайнай бии болохо аюулые үгы болгоно гэжэ американска мэдээжэ генерал Макартур һаяхан мэдүүлээ.

Г. К. Жуков—Энэ буруу хараа бодол гэжэ би тоолоноб. Тиигээдшье, асуудалые тиигэжэ табилга хододоол яаралтайгаар зэбсэглэхэ ябадалда хүргэнэ. Сэрэгэй олон элитэ ажал-ябуулагшадай, жэшээлхэдэ, Монтгомери ба Грюнтер гэгшэдэй иимэрхүү харюусалгагүй мэдүүлгэнүүдые хэһэниинь гэмшэлтэй.

Кингсбери Смит—Ерээдүйн дайнда атомна зэбсэг хэрэглэгдэхэ гэһэн үндэһэ баримталан, хамгаалгын түсэб табихыень Хойто-Атлантическа пактын соведэй һүүлшын заседани дээрэ генерал Грюнтертэ даалгагдаа. Атомна добтололгодо эсэргүүсэхээр Танай ороной бэеэ хамгаалгые Та бэлэдхэнэ гээшэ гүт?

Г. К. Жуков—Өөрынгөө Эхэ орониие найдамтайгаар хамгаалхын тулада бидэндэ бүхы шухала юумэн бии, гэбэшье, бидэнэр һайн хэрэлдээнһээ муу эб найрамдалшье дээрэ гэһэн ёһо баримталан, дайниие зайсуулха тушаа мүн лэ бодонобди. Хэрбээ һайн үгэнүүдһээ һайн хэрэгүүдтэ дам ороо һаа, эб найрамдал хангагдаха байна. Һайн хэрэтүүдэй түлөө оролдохо саг ерээ бэшэ гү?

Кингсбери Смит—Эб найрамдал сахиха шухала байһан тушаа Эйзенхауэр Тание зүбшөөхэ гэжэ би һананаб.

Г. К. Жуков—Энэ хадаа гансашье минии өөрымни һанамжа бэшэ, энэ һанамжа хадаа бүхы Советскэ арадай һанамжа, СССР-эй правительствын ба Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин һанамжа мүн. 1945 ондо генерал Эйзенхауэрэй Германиһаа США ошохоёо байхадань би тэрээнтэй удаан хөөрэлдөө һэм. СССР-тэ США хэзээшье добтолхогүй гэжэ намда Эйзенхауэр хэлээ бэлэйл. Би хадаа США-да СССР мүн лэ гараа далайхагүй гэжэ тэрээндэ харюусаһан байгааб. Иигэжэ хэлэхэдээ би алдуу хээгүйб гэжэ этигэнэб. Өөрынгөө үгэнүүдые бодотоор баталхын тулада генерал Эйзенхауэр өөрһөөнь болохо бүхы юумэ хэхэ байха гэжэ найданаб. Советскэ Союзые тойруулһан сэрэгэй базануудые усадхалга хадаа США-гэй правительствын зүгһөө энээнэй эрхим баримта болохо байгаа. Манай хилэнүүдтэ эды шэнээн ойро эдэ базануудай бии байһан ушарые СССР-тэ аюултай гэжэ бидэнэрэй тоонгүй байха аргагүйемнай Та өөрөө ойлгонот.

Кингсбери Смит—Энэ хөөрэлдөөнэй үедэ агууехэ хоёр ороной арминуудай элитэ хүтэлбэрилэгшэд бэе бэедээ эсэргүүгээр дайлалдахагүйбди гэжэ бэе бэедээ үгэеэ үгөө гэжэ хэлэжэ болохо гү?

Г. К. Жуков—Бидэнэр тиихэдэ сэрэгэй хүнүүд байгаад хөөрэлдөөбди, тиин СССР США хоёрой хоорондо дай хэхэ ямаршье эшэ үндэһэ харааагүйбди. Мүнөө оршон байдалай хубилһанда Советскэ Союз зэмэтэй бэшэ бшуу. СССР ба США хоёрой хоорондын харилсаанууд муудажа, тон зохид бэшэ болоһон байна. Зорилго юуб гэхэдэ, зүб харилсаа һэргээхэ хэрэгтэй.

Херст — Манай базануудай элдэб оронуудта бии байһаниие арсанагүйб гэбэшье, бидэнэр хэзээшье, хэндэшье, США-да тон ойрыншье оронуудта добтолоогүйбди. Сэрэгэй базанууд хадаа СССР-тэ бэшэ, харин али нэгэн ондоо орондо, жэшээлхэдэ, Корейдэ гү, али Индо-Хитадта эсэргүү зорюулагдаһан полицейскэ ямар нэгэн хүсэн болгогдон, имагта аюулгүйн хэмжээ гэжэ байгуулагдаһан байна (һүүлшын ажаглалтын үедэ Кингсбери Смит ба Конниф гэгшэд энеэлдэшоо).

Г. К. Жуков—США хэзээшье, хэндэшье добтолоогүй гээшые түүхын талаар абахада буруу байна. США хадаа Советскэ Союзда эсэргүү интервенцидэ хабаадаа, тэрэ өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдээр Азидахи хэдэн гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгтэ хамаарна. США-гэй сэрэгэй базанууд тухай хэлэхэ болоо һаа, тэдэнэр США-һаа даншье холо байна гэжэ Танда һанагданагүй гү? Тэдээнэй Европодо бэшэ, Хитадай эрьенүүд болон СССР-эй хилэнүүдтэ тон ойро бэшэ, харин США-да ойро байһан байгаа һаань, тэдээнэй бии байһан ушарые али нэгэн талаар зүбшөөхэ байгааб. Сэрэгэй базануудые иигэжэ байгуулһан ушар хадаа аюулгүй байдалай хэмжээ болгогдон тэдэнэр байгуулагдаа гэһэн тайлбариие этигэгдэшэгүй болгоно. Советскэ арад эдэ базануудай байһан ушар тэрээндэ өөртэнь, тэрээнэй ханинарта —арадай демократиин оронуудта болон Хитадта сэхэ аюул тохёолдуулна гэжэ харана.

Кингсбери Смит—г-н Хрущевтой хөөрэлдэхэдэ энэ асуудал хэлсэгдэһэн байгаа, тиин өөрынгөө аюулгүй байдал хангахын тула сэрэгэй хүсэнүүдэй талаар тэнсүү байха гэһэн Холбоото Штадуудай хүсэлые ойлгоноб гэжэ Хрущев хэлээ һэн, гэбэшье сэрэгэй хүсэнэй талаар булюу болохо гэһэн США-гэй эрмэлзэлгэдэ дурагүйтэһэн байна. Бэе бэеэ ойлголсохогүй ябадал энээнһээ болоно гээшэ ха. Базанууд хадаа манай хүсэнүүдые тэнсүү болгохо эгээл тэрэ арга зэбсэг мүн.

Г. К. Жуков—Н. С. Хрущевой хэлэһэниие Та ойлгоогүйт гэжэ этигэнэб. СССР-ые тойроод американска базануудай байһан ябадал хадаа США-гэй бэеэ хамгаалха бэшэ, харин добтолхо хүсэлтэй байһан тухай гэршэлжэ үгэнэ. Бидэнэр иимэ асуудалнуудые ойлгодогбди. Хэрбээ хамгаалха газарһаан гэхэ гү, али США-һаа базануудай тон холо байхадань хамгаалга тухай юу хэлэлтэй гээшэб? Сэрэгэй тиимэ базануудые байгуулга хадаа хамгаалга бэшэ, харин добтолго мүн болоно.

Кингсбери Смит —Хойто-Атлантическа пактда хабаадагша оронуудта үгэһэн манай уялгануудай ёһоор, бидэнэр гансашье США-е бэшэ, мүн бусад оронуудые хамгаалха зэргэтэйбди.

Херст—базанууд добтололгодо хэрэгтэй гү, али хамгаалгада гү гээшые юрэнхыдөө гансал сэдьхэлээрээ ойлгожо болохо юм.

Г. К. Жуков — Тиимэ ехэ хэрэгтэ ухаан бодол заатагүй хэрэгтэй гэжэ намда һанагдана. Сэдьхэл заримдаа алдуу хэдэг байна.

Манай зорилго хадаа яаралтайгаар зэбсэгжэлгые зүбтүүлхэ гэжэ оролдохо бэшэ, харин дайниие бии болгохогүй тушаа бодото замуудые бэдэрхэ ябадал болоно гэжэ һананаб. Таанар өөһэдынгөө ябуулгануудые зүбтүүлхэ гэжэ оролдохо, өөһэдынгөө сэрэгэй базануудаар бидэниие хүреэлхэдээ зүб юумэ хэнэ гээшэбди гэжэ бидэндэ ойлгуулхые оролдохо байнат, гэбэшье бидэнэр таанарай хэлээшые зүбшөөхэгүйн тулада илангаяа бата үндэһэ баримтатай байнабди.

Сэрэгэй конкуренци усадхаха саг тулаа гэжэ һананаб, юуб гэхэдэ тэрэ хадаа арадай хүзүүн дээрэ тон хүндөөр тохогдоно.

Херст—Жуков ба Эйзенхауэр мэтын сэрэгэй хүнүүд, солдадууд шэнэ дайниие һүжэрөөхын орондо эб найрамдал яажа сахихаб гэжэ һайнаар мэдэнэ. Сэрэгэй хүнүүд эб найрамдал сахихые эрмэлзэнэ гэжэ намда һанагдана.

Г. К. Жуков—Манай орон дотор бүхы арад, тэрэ тоодо сэрэгэй хүнүүд эб найрамдал тээшэ эрмэлзэнэ, эб найрамдалай түлөө тэмсэнэ. Советскэ арад, Коммунистическэ парти, Советскэ Правительство эб найрамдалай түлөө нэгэн һаналтайгаар тэмсэнэ. Эб найрамдалай түлөө үгэнүүдһээ эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ американска правительствын дамжан ороо һаань һайн байгаа. Тиимэ политика американска арадта мүн дэлхэйн бүхы арадуудта һайшаагдаха һэн.

Уласхоорондын оршон байдалые хэдэ хэдэн ушар байдалай муудхуулжа байһаниинь гэмшэлтэй. Жэшээлхэдэ, американска правительствын зүгһөө эб найрамдал тухай үгэнүүдэй хэлэгдэжэ байхада Тайвань (Формозо) тушаа хорото ябуулгань тон аягүйгөөр харагдана. Панхаруудтаһан Чан Кай-шиин Холбоото Штадуудай правительстводa яахадаа хэрэгтэй болоһыень би ойлгоногүйб. Чан Кай-шиие хамгаалдагынь Америкын нэрэ хүндые ехээр унагаагаа. Хитадай дотоодын хэрэгтэ США-гэй хамааралсалга хадаа Хитадай олон миллион арадые США-дэ эсэргүү болгоо.

Бидэнэрые агрессорнууд болоод добтолжо магад гэжэ баталан, Англиин ба США-гэй, мүн бусад оронуудай арадуудые СССР-эй сэрэгэй хүсөөр хододоо айлганад. Энэ хадаа тэнэг шашалга гээшэ. Хэрбээ бидэндэ тиимэ политика ба бодолгын байгаа һаа манай сэрэгэй хүсые ашаглажа болохо яһала таатай үенүүд бидэндэ байгаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, Гитлеровскэ Германиин бута сохигдоһоной һүүлээр Европа тон һуларһан, Англи ехээр доройтоһон байгаа. Советскэ Союз дайнай эсэстэ сэрэгэй хүсөөр туйлай ехэ байһан юм. Бидэнэр Баруун Европын һула байһые һамбаашалаагүйбди. СССР-эй зүгһөө дайнай аюулай бии байһан тухай шашалга хадаа Советскэ Союзай гадаадын политикатай огто зохилдохогүй байна. Советскэ Союзай зүгһөө агресси хэгдэхэнь гэжэ арадуудые айлгалга хадаа эб найрамдал дэмжэлгэдэ бэшэ, харин шэнэ дайнай пропагандада зорюулагдаһан харата муухай зорилготой байна. Тиимэһээ энээндэ эсэс табиха хэрэгтэй. Тиимэ баталамжануудай алдуутай байһаниие тайлбарилха хэрэгтэй, юуб гэхэдэ, энэ эб найрамдалай хэрэгтэ хоро хүргэнэ.

Кингсбери Смит — Европын ба США-гэй һула байхада манай дипломадууд манайда атомна бомбонуудай бии байһан ушарые агрессиһээ хамгаалга гэжэ тоолодог байгаа.

Г. К. Жуков—Гансахан атомна бомбонуудаар дайнда илажа болохогүй байһаниие хараадаа абаха хэрэгтэй. Тэрэнһээ гадна тэрэ үедэ Танайда тиимэ бомбонууд тон үсөөн—оройдоо таба—зургаа байһан юм, тиин тэдэнэр ямаршье шиидхэхы удхашанаргүй байгаа.

Конниф — Энэ асуудалай талаар Та бидэнэртэ орходоо үлүү мэдэхэ байшоо гээшэ хат.

Г. К. Жуков—Энэ хадаа атомна бомбонуудые үйлэдбэрилгын эхин үе байһан юм, тиин бидэнэр энээнэй хэды шэнээн орёо байһаниие дүй дүршэл дээрэһээн мэдэнэбди.

Херст—Дэлхэйн нэгэдэхи дайнай үедэ ородой армида генерал Александр Сибирский алба хэһэн байгаа. Мүнөө тэрэ США-да байдаг, дайнда авиациие хэрэглэхэ асуудалнуудаар тон ехэ мэргэжэлтэ гэжэ тоологдодог. Сибирский ба фельдмаршал Монтгомери гэгшэд мүнөө үедэ авианосецнуудые хэрэглэхэдэ ашаггүй гэжэ һүүлэй үедэ хэлэһэн үгэнүүд соогоо тэмдэглэһэн байна. Манай мэдэһэнэй ёһоор, Советскэ Союз авианосецнуудые баринагүй, харин уһан доогуур ябадаг онгосонуудые, крейсернүүдые гол түлэб барина. Энэ асуудалай талаар Танай һанамжа ямар бэ?

Г. К. Жуков — Манайда ородой хуушанай армида генерал Сибирский байгаагүй гэжэ түбхын түрүүн хэлэхые хүсэнэб. Америка худар тэрьедэжэ ошоһон сагаан-гвардейскэ генерал Северский тухай хэлэгдэнэ хаш. СССР дотор авианосецнууд баригдана гү гэжэ Танда харюусажа шадахагүй байһамни гэмшэлтэй байна, юуб гэхэдэ, һүүлэй үедэ би далайн-сэрэгэй флодой асуудалнуудые эрхилээгүйб. Авианосецнуудта дурагүйтэжэ үгэ хэлэхэдээ Северский ба Монтгомери гэгшэдэй ямар эшэ үндэһэ баримталһыень би мэдэнэгүйб.

Би фельдмаршал Монтгомериин үгэ хэлэхые анхаралтайгаар ажаглажа байдагби. Тэрэ хадаа һүүлэй үедэ үзэлшэ шабганса гү, али абаралшан болоо гэжэ би тоолоноб.

Кингсбери Смит—Би Танһаа һүүлшынгээ асуудал һураха һанаатайб. Германигүйгөөр Европые хамгаалха аргагүй гэжэ һананаб гэжэ генерал Грюнтер һаяхан элитээр мэдүүлээ. Хэрбээ Грюнтерэй орондо Та байгаа һаа, тухайламаар дайсанайнгаа хүсые мэдэжэ байгаад, тэрэниие зүбшөөхэ һэн гүт?

Г. К. Жуков — Генерал Грюнтер дайсадаймнай гэжэ тоологдогшодойнгоо үнэнтэ хүсэлые хэрбээ мэдээ һаа, иигэжэ хэлэхэгүй байгаа. Тэрэ хадаа дайн тухай бэшэ, харин хани барисаан тухай хэлэхэ һэн. США-гэй сэрэгэй союзник гэлэй гээд Германи тухай хэлэхэ болоо һаа, өөртөө харша интересүүдэй түлөө германска арадай шуһаяа адхаха хүсэлтэй байһандань этигэнэгүйб.

Херст—Би Танһаа официальна бэшэ нэгэ асуудал һураха һанаатайб. США-да бусаһанайнгаа һүүлхэнээр би президент Эйзенхауэртай уулзахаб, Та тэрээндэ ямар нэгэн юумэ дамжуулха хүсэлгүй гүт?

Г. К. Жуков—Түбхын түрүүндэ президент Эйзенхауэрта минии эрхим һайн хүсэлэн дамжуулхые гуйнаб. Берлиндэ Контрольно Соведтэ хамта хүдэлмэрилһэн саг тухайдаа би хододоо һанадагби. Тиихэ үедэ бидэнэр туһатай һайн ехэ юумэ хээ бэлэйбди. Тиин бидэнэрэй һайн харилсаан манай оронуудай хоорондоо бэе бэеэ һайнаар ойлголсолгодо туһалаа һэн. Би хадаа манай оронуудай хоорондохи хани ёһоной харилсаа һэргээхэ тушаа президент Эйзенхауэрта өөрынгөө хүсэлэн дамжуулха һанаатайб.

Хөөрэлдөөе **Л. Ходарков** бэшэбэ.

Москва. Багалитражна автомоби… на заводой эрхим уралан нариж… лагшадай нэгэн Ю. М. Немцов «Мо… вич» автомобилиин рулевой колесое ш… ндхэн зохёохо дурадхал оруулаа. Э… дурадхалые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн… ашаар тус предприяти жэл соо 4 ми… лион түхэриг зөөри арьбалаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ю. М. Немцов шэнэ… зохёогдоһон рулевой колесонуудые хар… жа байна. ТАСС-эй фотохроник…

Партиин айкомуудай МТС-үүдэй зонодохи хүдэлмэрилэгшэдэй һуралса…

Партиин обком хадаа КПСС-… айкомуудай МТС-үүдэй зонод… секретарьнууд, инструкторнууд б… лон ВЛКСМ-эй айкомуудай ин… рукторнуудай хоёр һарын курса … гэргэбэ. Тус курсада хамтадаа … гаран хүн һуралсажа гараа.

Курсада һуралсагшад хүдөө… партийна хүдэлмэри эмхидхэхэ, к… хоз болон МТС-эй экономико … ажахые хүтэлбэрилхэ тухай лек… элидхэлнүүдые шагнаһан байна. … рэшэлэн тэдэндэ агротехникын, з… техникын асуудалнуудаар, хү… ажахые механизацилха талаар, ул… хоорондын байдал тухай, пар… правительствын мүнөө үедэ ябу… жа байгаа политика тухай лек… элидхэлнүүд уншагдаһан байха к…

Лекци болон элидхэлнүүд… КПСС-эй обкомой хүтэлбэрилхы … дэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэ… гэжэлтэд уншаһан байна. Мүн ку… сада һуралсагшад республикын … дөө ажахын түрүүшүүлтэй уулз… Жэшээлхэдэ, «Орооһото культур… нуудай үндэр ургаса туйлаха түр… арга» гэһэн темээр социалистичес… ажалай герой С. К. Киселев, р… публикын суута луговод Л. И. Ба… шев «Сабшалангай ногооной ур… сые дээшэлүүлхэ тухай», Сэлэнг… аймагай Карл Марксын нэрэмж… колхозой солото һаальшан Д. Ц… рендоржиева «Үнеэн бүриһөө 50… литр һү яагаад һаагаа бииб», СССР-… эй Верховно Соведэй депутат Е. … Орлова «Хартаабхын ургаса ех… абаха» гэһэн асуудалнуудаар хө… рэжэ үгэһэн байна.

Тэрэшэлэн, курсада һуралсагш… республикын түрүү МТС колхоз… даар ябажа, тэдэнэй түрүү дүй д… шэлтэй танилсаа.

С. Рандин…

Агитаторай блокнодой хоёрдохи номер

КПСС-эй Бурят-Монголой об… мой пропаганда ба агитациин та… гай «Агитаторай блокнот» һаях… хэблэлһээ гараба.

«Хөөрэлдөө хэхэ материалну… гэһэн бүлэгтэ Б. Баймин, К. Але… сандров гэгшэдэй «Коммунистичес… партиин политика советскэ арад… үндэһэн шухала интересүүдые ха… гаалдаг», Н. Дорофеев, Н. Сор… хоновой «Үбэлэй үедэ, хонидоо з… бөөр тэжээхэ ба харууһалха» ту… статьянууд толилогдобо.

Д. Жарковой «Агитколлектив… юрын үдэр», С. Исаковай «Культ… за—малшадай дунда политическэ… дэлмэри ябуулха гол газар мүн» … һэн статьянууд «Агитационно хүд… мэриин дүй дүршэлһөө» гэжэ бү… соо толилогдонхой. «Уласхооронд… темэдэ» гэһэн бүлэгтэ А. Филип… вэй «Индонезийскэ арад бэеэ д… һан байдалаа хамгаалан тэмсэ… гэһэн статья хэблэгдээ. «Хөөрэлд… хэхэдээ хэрэглэ» гэһэн бүлэгтэ а… таторнуудта туһаламжа болгон пр… мышленностиин талаар 1954 он… зарим дүнгүүдэй тоо баримтану… гэһэн статья, тэрэшэлэн «Справ… үгэхэ булан» гэжэ бүлэг соо 19… ондо Гүрэнэй урьһаламжануу… ямар тиражууд болохоб гэһэн м… териалнууд толилогдоһон байна.

150 хүн воскреснигтэ хабаадаа

Хэжэнгын аймагай Молотов… нэрэмжэтэ колхоздо эмхидхэгдэ… воскреснигтэ 150 гаран хүн—колхо… нигууд, механизаторнууд, хүдөө… интеллигентнэр, һурагшад хабаада… саба. Тэдэнэр ойдо гаража, нэ… үдэр хүдэлмэрилхэдөө 280 гаран к… бометр барилгын модо бэлэдхэһэ… тэрэнэйнгээ 80 кубометрыень та… луулһан байна.

Воскреснигтэ хабаадагшад бар… даа эмхитэй һайнаар ажаллаа.

Ц. Батомункуев.

СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин шиидхэбэринүүд Советскэ арадай хүсэл зоригые улам ехээр бадаруулна

Советскэ арад эб найрамдалые хүсэнэ

Удын забһарлалгын үе. Механическа цех һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Энэ цех соо «Механлит» заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад сугларанхай. Удангүй заводской комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Гармаев трибунада гаража, суглаа нээгээд, КПСС-эй городской райкомой секретарь нүхэр Бадмацыреновтэ үгэ үгэбэ.

Нүхэр Бадмацыренов СССР-эй Верховно Соведэй сессиин материалнуудтай суглаарагшадые танилсуулба.

— СССР-эй Верховно Соведэй сессиин тогтоолнуудые бидэнэр халуунаар һайшаанабди,—гэжэ электроцехын түрүү слесарьнуудэй нэгэн Игорь Васильевич Популов мэдүүлэ. — СССР-эй Верховно Соведэй абаһан Деклараци хадаа советскэ арадай эб найрамдал хүсэжэ байһые гэршэлнэ. Энэ документ бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахиха хэрэгтэ шэнэ нэмэри боложо үгэхэ байна. Бидэнэр 1955 оной нэгэдэхи кварталай гүрэнэй түсэбые мартын 28-да дүүргэхэбди, заводой механическа цехын хүдэлмэришэдые социалистическэ мүрысөөндэ уринабди, — гээд тэрэ үгөө дүүргэбэ.

Слесарь-моторист Н. Ф. Каленовой хэлэһэн үгые суглаарагшад ехэ һонирхон шагнаһан байна. Тэрэ иигэжэ мэдүүлээ:

— Верховно Соведэй баталһан 1955 оной СССР-эй Гүрэнэй бюджет манай ороной улам саашаа хүгжэжэ байһаниие гэршэлнэ.

Заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые ажалдаа үшөө ехэ амжалта туйлахыень уряалха зуураа, нүхэр Каленов февраль һарынгаа түсэбые 150 процент, һайн шанартайгаар дүүргэхэб, — гэжэ мэдүүлээ.

Һүүлээрнь суглаанда хабаадагшад СССР-эй Верховно Соведэй сессиин тогтоолдо харюу болгон социалистическэ мүрысөөе бүри үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ гэһэн шиидхэбэри нэгэн һаналаар баталан абаба.

Б. Занаев.

Модошодой дээшэлүүлэгдэһэн уялганууд

Заиграйн аймагай Эрийскэ леспромхозой заһабарилгын мастерской цехүүдээр, модо бэлэдхэлэй пунктнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй сессиин дүнгүүдтэ зорюулагдаһан суглаанууд боложо үнгэрөө. Илька тосхондо леспромхозой клуб соо болоһон центральна участогай модошодой суглаае автогаражые даагша нүхэр Ситников нээбэ.

Нүхэр Ситников сессиин шиидхэбэринүүд тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэжэ зуураа, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин баталһан Гүрэнэй бюджет манай Эхэ ороной саашадаа улам һалбаран мандаха, советскэ экономикын үндэһэ һуури болохо түлэ индустриин бүри хүгжэхэ хэрэгтэ зорюулагдана гэжэ тэмдэглэбэ.

Удаань шофёр Боненов, механик Забега, модо ашалгын мастер Афанасьев ба бусад хойно хойноһоо трибуна дээрэ гаража, сессиин шиидхэбэринүүдые һайшаба.

— Бидэ ажалшан арадта парти, правительствын үзүүлжэ байһан анхаралда харюу болгон, ажалайнгаа эршые улам шангадхаха ёһотойбди. Манай леспромхозой бэлдэһэн модон оронойнай промышленностиин элдэб барилгануудта ошоно. Тиимэһээ бидэ һайн шанартай, барилгын үнэгүй модо Эхэ орондоо ехээр үгэхэбди, — гэжэ тэдэ мэдүүлбэ.

Диспетчер Прутков үгэ абажа, манай парти, правительствын дотоодын ба гадаадын политикые үнэн зүрхэнһөө һайшаанаб гээд, СССР-эй Верховно Соведэй Деклараци тухай тогтон хэлээ.

Суглаанда хабаадагшад Верховно Соведэй сессиин тогтоолнуудтай танилсаад, тэрэниие һайшааха зуураа дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаба. Эрийскэ леспромхозой коллектив 5 жэлэйнгээ түсэбые уридшалан, июлиин 1-дэ дүүргэхэ, хоёр һарынгаа даалгабариие һунгалтын үдэр— февралиин 27 болотор дүүргэхэ зуураа, түсэбһөө гадуур 3 мянган кубометр модо гүрэндөө үгэхэ гэжэ шиидээд, Шулуутайн леспромхозой коллективые социалистическэ мүрысөөндэ уриба.

С. Тюлюкин.

Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэбди

Зэдын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һаалишадай зүблөөн дээрэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Сахаровский ажахын жэлэй үнгэрһэн 4 һарын туршада һаалишадай хэһэн ажалай дүнгүүд тухай хэлэхэ зуураа, КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолтой тэдэниие танилсуулба.

—Январска Пленумэй түүхэтэ тогтоол манай дайшалхы программа болоно,—гэжэ нүхэр Сахаровский хэлэбэ,—малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулжа, харууһалгыень һайжаруулжа, тэдэнэй ашаг шэмые 2—2,5 дахин дээшэлүүлхэ, малаа дулаан, һайн байраар хангаха гэжэ тус тогтоол соо хэлэгдэнэ. Үнгэрһэн 4 һарын дүнгүүдые хараад үзэхэдэ, манай колхозой зарим түрүү һаалишад яһала һайнаар хүдэлмэрилһэн байна. Жэшээлхэдэ, һаалишан нүхэр Хайдупова үбэлэй 4 һарын туршада 238 литр һү, нүхэр Мункуева—216 литр һү нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө һааһан байна. Гэбэшье, зарим һаалишад адлихан байдалтай байһан аад, иимэ амжалта туйлажа шаданагүй. Һаалишан нүхэр Обухова даалгагдаһан ажалдаа хайша хэрэгээр хандана. Концентрат, силос гэхэ мэтын шэмэтэ тэжээлэй биишье һаань үнеэдтээ эдюулдэггүй. Тиимэһээ нүхэр Обухова тон бага һү һаана. Мүн тугалнуудаа муугаар харууһалдаг.

Бидэ энэ мэтэ дутуу дундануудаа усадхажа, парти, правительствын анхаралда ажалай эрхим амжалтануудаар харюусаха ёһотойбди гэжэ нүхэр Сахаровский хэлээ.

Удаань һаалишан нүхэр Мункуева үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ:

—КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоол манай ажалшан арадай материальна байдалые улам һайжаруулгада, Эсэгэ оронойнай улам ехэ хүсэтэй болохо хэрэгтэ зорюулагдана. Тиимэһээ бидэ малшад малайнгаа ашаг шэмые али болохоор дээшэлүүлхын, тэдэнэй тоо толгойе улам олошоруулхын түлөө оролдохо ёһотойбди. Би парти, правительствын анхаралда харюу болгон дээшэлүүлэгдэһэн иимэ уялга абанаб: 1954 ондо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1200 литр һү һааһан байгаа һаа, 1955 ондо 1300 литр һаахаб. Минии үүсхэл дэмжыт гэжэ таанар, һаалишадые уряалнаб.

Нүхэр Мункуевагай дурадхалые һаалишан Хайдупова ба бусад дэмжээ.

Тиин колхозой малшад ажахын энэ жэлдэ мал үсхэбэрилхэ гүрэнэйнгөө түсэб бүхы түрэлэй малаар сүм дүүргэхэ, һү һаалгаяа горьтойгоор дээшэлүүлхэ, малаа дулаан, һаруул, типовой байрануудаар хангаха, малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха гэжэ шиидэбэ.

Мүнөө колхозой малшад малай үбэлжэлгые, түл абалгаяа эрхимээр үнгэргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилжэ байна.

М. Нимаев.

Ажалайнгаа эршые һуладхангүй хүдэлмэрилнэ

Погранична МТС-эй комсомолец Овсянкинай хүтэлбэрилдэг тракторна бригада үнгэрэгшэ жэлдэ сезоной даалгабариие тракторна бүхы хүдэлмэреэр дүүргэжэ, дамжуулгын Улаан туг абаа һэн. Мүнөө энэ бригадын гэшүүд ажалайнгаа эршые һуладхангүй хүдэлмэрилжэ байна. Жэшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой модо шэрэлгэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан тус бригадын гэшүүд Корытов, Батуев гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабари саг үргэлжэ 180—200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүн механизаторнууд Сахаров, Овсянкин гэгшэд заһабарилгын цехтэ хүдэлмэрилхэ зуураа, ажалай эрхим жэшээ харуулна.

Мүнөө бригадынхид хабарай тарилгые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлөө тэмсэжэ байна.

В. Баторов.

1955 оной февралиин 27-до РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ болон нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын үдэр

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосуудаа үгэе!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадууд **Даша Дашеевич Ошоров, Прасковья Ивановна Григорьева, Бато-Мунко Цыдыпович Цыдыпов, Намжил Гармаевич Балдано.**

Ахын колхознигуудай кандидат

Саянай уулын хормойдо оршодог үзэсхэлэн һайхан байгаалитай Мондо нютагта, дунда шадалтай Ошоровтоной бүлэ ажаһуудаг байгаа. Урдань Түнхэнэй олонхи ажалшад үмсынгөө заахан ажахы эрхилхэһээ гадна, агнуури хэдэг байһан юм. 1918 ондо түрэһэн Дашын абашье агнуурида дуратай, мэргэн ангуушан гэжэ нютагтаа суурхадаг һэн. Тэрэ үедэ һаяхан советскэ засаг тогтожо, хаа хаанагүй соёл культура дэлгэржэ, баяд ноёдой дарлалтаһаа гараһан ажалшан арад жаргалта байдалаа зохёожо байгаа бэлэй.

— Минии хүбүүн иимэ үедэ түрэһэндөө золтой. Би хүбүүгээ эрдэм бэшэгтэ һургаха аргатайб, — гэжэ Ошоров баярлаа һэн.

Даша һургуулиин наһа гүйсэжэ, 1927 ондо Мондын эхин һургуулида оробо. Удаань Орлигой колхозно залуушуулай һургуулида ороод, тэрэнээ 1934 ондо амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Энэ һургуули дүүргэһэнэй һүүлээр нүхэр Ошоров хэдэн жэлэй туршада Сорокско эхин һургуулиин багшаар, тэрэниие даагшаар хүдэлмэрилөө. 1939 ондо Улан-Удын педагогическа училищи заочноор дүүргээ һэн.

1940 ондо Даша Дашеевич Советскэ Армиин албанда татагдаад, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ дайлалдажа байгаа армида — Волховско, Ленинградска, 1-дэхи, 2-дохи, 3-дахи Прибалтийска, 3-дахи Белорусска фронтнуудта ябаһан байна.

Командованиин даалгабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө, шэн габьяа ба эрэлхэг зориг гаргаһанайнгаа түлөө Даша Дашеевич Улаан Одоной хоёр орденоор, «Шэн габьягай түлөө», «Германиие илаһанай түлөө» медальнуудаар шагнагданхай.

Нүхэр Ошоров 1946 ондо армиһаа бусажа ерээд, партийна хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэжэ, партиин Ахын айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшаар хүдэлмэрилөө.

1947 ондо нүхэр Ошоров КПСС-эй Ахын айкомой хоёрдохи секретаряар һунгагдаа һэн. 1949 онһоо 1951 он хүрэтэр Иркутска партийна һургуулида һураа. Һургуулияа дүүргээд, нүхэр Ошоров КПСС-эй Ахын айкомой нэгэдэхи секретаряар һунгагдаһан байна.

Республикын арадай ажахые хүгжөөлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанайнгаа түлөө, БМАССР-эй 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан, нүхэр Ошоров «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» гэһэн медаляар шагнагдаа һэн.

Нүхэр Ошоров партийна хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ ябахадаа ажалшадай эрилтэдэ анхаралтайгаар хандадаг туладаа ажалшадай дунда хүндэтэй болонхой.

1953 ондо XVIII областной партконференци дээрэ нүхэр Ошоров КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой гэшүүндэ кандидадаар һунгагдаа.

Нүхэр Ошоров Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин № 81 Ахын Округһоо дэбжүүлэгдэһэн байна. Арадай үнэн сэхэ хүбүүн Д. Д. Ошоров һунгагшадай этигэл найдабариие харюулжа шадаха.

Арадай этигэл найдабариие дүүргэхэнь лабтай

Бурят-Монголой Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ пединститудай актова зал соо олон тоото һунгагшадай хабаадалгатайгаар БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Евдокия Николаевна Абросимоватай уулзалга болобо.

Институдай дэргэдэхи һунгуулиин агитпунктые даагша нүхэр Е. В. Баранникова суглаа нээгээд, иигэжэ хэлэбэ:

—Бидэ өөһэдынгөө дэбжүүлһэн кандидадтай уулзахаяа мүнөөдэр суглараа гээшэбди. Советскэ арадай үнэн сэхэ басаган, республикын солото багша нүхэр Евдокия Николаевна Абросимовада өөһэдынгөө этигэл найдабариие үзүүлһэнээ мэдүүлнэбди.

Һунгагшадайнгаа этигэл найдабариие нүхэр Абросимовагай хүндэтэйгөөр дүүргэхэ байһан тухайнь этигэмжэтэ нюур, нүхэр Тантятова дэлгэрэнгыгээр үгэ хэлэбэ. —Нүхэр Абросимова мүнөө 3-дахи дунда һургуулида багшаар хүдэлмэрилнэ. Тиин Евдокия Николаевна залуу үетэниие хүмүүжүүлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ үгэдэг юм.

—Манай институдай студентнэр Евдокия Николаевнае ехээр хүндэлдэг, ушар юуб гэхэдэ, бидэнэр практикада гарахадаа тэрэнэй заабаряар ухибүүдые һургаха шадабарида һурадаг байнабди. Өөһэдынгөө баян дүй дүршэлые бидэндэ дамжуулан үгэдэг, — гэжэ пединститудай литературна факультедэй студентка Балханова мэдүүлбэ.

Үгэ хэлэһэн һунгагшад Золтоев, Васильев, Торгашина болон бусад Евдокия Николаевна Абросимовагай түлөө голосуудаа үгэхыень суглаарагшадые уряалба.

БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Абросимова нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан харюугай үгэ хэлэжэ, залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа гамнангүй үгэхэ байһанаа мэдүүлбэ.

Һунгагшадтаяа уулзаба

Һунгуулиин 51-дэхи округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болоһон нүхэр Африкан Владимирович Башиновтай Горхон станциин түмэрзамайхидай клуб соо тэндэхи һунгагшад олоороо сугларжа уулзаба.

Паровозой машинистын туһалагша, этигэмжэтэ нюур нүхэр С. Татарников түрүүлэн үгэ хэлэхэ зуураа, депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Африкан Владимировичын ажал-ябуулгатай суглаарагшадые танилсуулаад, бүгэдэ арадай һайндэр — февралиин 27-до булта ерэжэ, арадай үнэн сэхэ хүбүүдэй нэгэн Африкан Владимирович Башиновай түлөө голосуудаа үгэхыень уряалба.

—Бидэ багшанар хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлмэрилжэ, һунгалтын үдэрые ажалай эрхим амжалтаар угтахабди,—гэжэ Горхоной долоон жэлэй һургуулиин багша нүхэр Звездина хэлэбэ.

Үгэ хэлэһэн Горхоной станциин депогой паровозой машинист нүхэр Буянин иигэжэ мэдүүлбэ:

—Бидэ паровознигууд февралиин 27-ной үдэрые ажалай шэнэ илалтаар угтахабди, поезднуудай ябасые түргэдхэхэбди.

Тэрэшэлэн үгэ хэлэһэн һунгагшад нүхэд Гайнулин, Рылов болон бусад коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидат Африкан Владимирович Башиновай түлөө нэгэ хүн шэнгеэр голосуудаа үгэхэбди гэжэ мэдүүлһэн байна.

Суглаарагшадай нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан, республикын Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр А. В. Башинов харюугай үгэ хэлэжэ, һунгагшадай үзүүлһэн энэ ехэ этигэл найдабариин түлөө тэдэндэ баясхалан хүргэхэ зуураа, ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлахыень, табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхыень уряалба.

И. Недоров.

Колхозой түрүүлэгшэ

Бато-Мунко Цыдыпович Цыдыпов 1906 ондо Яруунын аймагай Баруун Бэе гэжэ нютагта үгытэй малша айлай бүлэдэ түрэжэ, хүлэйнгөө дүрөөдэ хүрэмсөөр Хэргэндын баян айлай хони адуулжа бага эдир наһаяа үнгэргэһэн юм. Баяшуулай батрак ябаһан Бато-Мункын ажабайдалай алхам имагтал Советскэ засагай ашаар үндэһөөрөө хубилжа, урдань үзэгдөөгүй үргэн зам нээгдээ һэн.

1929 ондо түрэһэн нютагтань «Улаан Ярууна» гэжэ колхоз эхин түрүүн эмхидхэгдэжэ, тэрэнэй түрүүлэгшээр Бато-Мунко Цыдыпович һунгагдаад, гурбан жэл шахуу ажаллаба. Аймаг доторoo мүнөө суурхаһан миллионер колхозой анха эхи һууриие тиихэдэ табиһан юм. Тэрээнһээ хойшо хорин нэгэн жэлэй туршада аймаг доторoo хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ ябаба. Райсоюзай системэдэ, партиин райкомой секретаряар, сберкассые даагшаар, аймагай түрүүлэгшын орлогшоор хүдэлмэрилөө. Мүн баһа «Улаан Ярууна» колхоздоо түрүүлэгшээр 9 жэлынь хүдэлмэрилһэн байна. Ямаршье ажалда ябаха зуураа Бато-Мунко Цыдыпович арадай дундаһаа урган гараһан, эрдэм номдо өөрынгөө хэшээлээр һураһан, эмхидхэхы шадабаритай, ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг хүтэлбэрилэгшэ байһанаа харуулаа юм. 1930 ондо партиин гэшүүн болоо.

1952 он... Сталинай нэрэмжэтэ «Улаан Ярууна» гэжэ хүршэ хоёр багахан колхозууд хамтаржа томодхогдоһон ажахы болобо. Тиихэдэнь колхознигууд нэгэн һаналаар анханайнгаа түрүүлэгшэ Бато-Мунко Цыдыповичые аймагай хүтэлбэрилхы ажалһаа абажа түрүүлэгшээр дахин һунгаба. Тиигэжэ Бато-Мунко Цыдыпович нютагаархинайнгаа хүсэл найдабариие бэелүүлхэеэ бүхы оролдолго, шадабаряа гарган ажаллажа эхилээ һэн.

Тэрэ гэһээр үнихэн сагшье үнгэрөөгүй, харин тус колхоз Бато-Мунко Цыдыповичын хүтэлбэри доро ниитынгээ ажахые түргэнөөр хүгжөөжэ, мүнөө аймагай түрүү колхозуудай нэгэниинь болонхой. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ тухай партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхэ талаар тус колхоз ехэхэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлһэн байна. 1952 онойхитой сасуулбал ниитын малай тоо толгой хоёр дахин олошоруулагдаа. Ганса хонин һүрэгэй тоо 4128 толгойгоор олошорһон байна. Малай үүлтэр һайжаруулагдана, ашаг шэмэнь нилээд дээшэлээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 814,7 литр һү һааһан, тиихэдэ эрхим һаалишад Ц. Намжилова, Д. Базарова, Ц. Балдакова ба бусад үнеэн бүриһөө 1400 литр һү һаагаа юм. Колхозой правлени ниитын малажал амжалтатайгаар үсхэбэрилгын арга нүхэсэл болохо тэжээлэй база байгуулха, малдаа типовой дулаан байрануудые олоор бариха гэһэн хоёр шухала асуудалые шиидхэхын тула саг үргэлжэ анхаралаа хандуулна. 1952 онһоо хойшо 100 үнеэнэй байра, 80 тугалай байра, 3000 хонинoй байха 4 байра, малшадай һууха 27 гэр шэнээр бариһан байна. Тиихэдэ үнгэрэгшэ жэлдэ Хэргэндэ гэжэ газарта механизированнэ, типовой түхэлөөр томодхогдоһон фермэ эмхидхэбэ. Тэндээ хоёр—хоёр квартиратай малшадай 5 гэр, улаан булан, бани, 200 үнеэнэй 2 байра, 160 тугалай кормокухня, электростанци, силосэй 2 башни, маслозавод ба бусад барилганууд хэгдэһэн байна. Мүнөө колхозой үнеэд типовой байранuудта үбэлжүүлэгдэнэ. Ойрын хоёр жэл соо колхозой бүхы малнууд типовой байрануудаар хангагдаха. Тиихын тула мүнөө барилгын тусгаар бригада, түрүү колхозник Б. Цынгежаповай хүтэлбэри доро саг үргэлжэ хүдэлмэрилнэ. Малажал эрхилхэдээ зоотехническэ наукын туйлалта, һургаал, түрүүшүүлэй дүй дүршэл нэбтэрүүлэн хэрэглэнэ. Тииһэнэй ашаар үнгэрэгшэ жэлдэ ниитын мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлөөрынь дүүргэжэ, малһаа абтадаг продуктнуудые гүрэндөө тушааха ба худалдаха түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ түлөө республикын Министрнүүдэй Соведэй ба партиин обкомой, мүн аймгүйсэдкомой болон партиин айкомой дамжуулгын Улаан тугуудта хүртөө. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозой поли дээрэ Сосновско МТС-эй хоёр тракторна бригаданууд колхознигуудтай суг ажаллажа муу бэшэ ургаса туйлаһан ба 1050 гектар шэнэ ба боро газар элдүүрилээ.

Колхозой ажахын хүгжэхэдэ тэрээнһээ ородог олзо доход дээшэлээ. Хэрбээ 1952 ондо 429 мянган түхэригэй олзо доход абаһан һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ миллион гуша мянган түхэригэй, тэрээн сооһоо ганса малажалһаа 780 мянган түхэригэй олзо доход абаа. Ниитын ажахын олзо доходой дээшэлхэдэ колхознигуудай ажабайдал улам ажана тэнигэлэн, культурна баян болоно.

Бато-Мунко Цыдыпович колхознигууд, холын гүүртын малшад тушаа саг үргэлжэ анхаралаа хандуулдаг, тэдэндэ ажалай зохид байдал байгуулхые оролдодог юм. Мүнөө колхозой центрһээ холын Мойһото гэжэ газарта хүсэд түхеэрэлгэтэй культбаза, мүн бэшэ бусад газарнуудта улаан булангууд эмхидхэгдэнхэй. Эдэ газарнуудта колхозой партийна организациин хүтэлбэри доро малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулагдана. Колхоздонь электростанци, 5 «ЗИС-5» автомашина, «Победа», уужам сэбэр клуб, магазин, эхин һургуули бии.

Эдэ бүгэдэ хадаа Бато-Мунко Цыдыповэй эдэбхитэдтээ түшэглэн хамта хүтэлбэрилһэнэй, колхознигуудай ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, тэдэнэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар туйлагдаа. Бато-Мунко Цыдыпович эрхим ажалайнгаа түлөө «1941—45 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ шэн зоригто ажалай түлөө» медаляар, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хүндэлэлэй грамотаар шагнагданхай. Энээнһээ урда тээ хэдэн удаа аймагай Соведэй депутадаар һунгагдаһан, зонойнгоо этигэл найдабариие хододоо харюулжа шадаһан байна.

Эгээл иимэһээ Сосново-Озёрско һунгуулиин 48-дахи округой ажалшад БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар, мүн аймагай Соведэй депутадта кандидадаар арадай үнэн сэхэ хүбүүн Бато-Мунко Цыдыпович Цыдыповые дэбжүүлээд, һунгалтын үдэр голосуудаа тэрээндэ нэгэ хүн шэнгеэр үгэхөөр бэлэн.

Ц. Дандаров, манай корр.

Хандагайн леспромхозой модо бэлэдхэлэй пунктнуудта модо ашаалгын «К-32» маркын шэнэ кран үргэнөөр хэрэглэгдэжэ эхилээ. Энэ кранаар халаан соо 120—130 кубометр модон машинануудта ашаалагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус леспромхозой Нарын участогай крановщигууд (зүүн гарһаа) Савелий Филатов, Чимит Ешеев гэгшэд ажалайнгаа һүүлдэ хөөрэлдэжэ байна.

Ф. Денисовэй фото.

Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо

ХҮҮГЭДЭЙ БАЙШАНГАЙХИД КОНЦЕРТ ХАРУУЛБА

Хүүгэдэй байшангай уранһайханай самодеятельностиин коллектив Каменска хүдөөгэй клубта концерт харуулба. Тэдэнэй концертые колхозн игууд ехэ һонирхон хаража, хүүгэдтэ баясхалан хүргөө.

Мүнөө хүүгэдэй байшангайхид хүдөөгэй клубтай хамта шэнэ концерт бэлдээд, һунгагшадта харуулжа захалаа.

ТҮРЭЛ КОЛХОЗДОО БУСАНА

Шофёр Григорий Иванович Усольцев Улан-Удэдэ хүдэлмэрилжэ байһанаа түрэл колхоздоо бусаха гэжэ шиидээ һэн. Колхозн игуудай хамтын суглаан нүхэр Усольцевые колхоздоо абаха гэжэ шиидхэһэн ба колхоз тэрээндэ материальна туһаламжа үзүүлһэн байна. Мүнөө нүхэр Усольцев колхоздоо өөрынгөө мэргэжэлээр хүдэлмэрилнэ.

Тэрэшэлэн Советскэ Армиин албанһаа бусажа ерэһэн нүхэд М. Родионов, И. Красовский гэгшэд колхозой гэшүүд болоjо ороо.

НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭРИ

Колхозой гэшүүн Григорий Харитонович Родионов малажал дээрэ үнинэй хүдэлмэрилнэ. Энэ түрүү малшан үнгэрэгшэ жэлдэ 200 толгой залуу мал харууһалжа, тобир таргаһаар тушаагаа. Нүхэр Родионов эрхим ажалайнгаа түлөө 102 килограмм мяха, 400 литр һү нэмэлтэ түлбэри абаба.

МАЛШАДАЙ ЗҮБЛӨӨН

Колхозой правлени ба партийна эхин организаци һүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөө үнгэргэбэ. Зүблөөндэ хабаадалсаһан малшад Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой түрүү МТФ-гэй хүдэлмэриин дүй дүршэл хэрэглэхэ ба малайнгаа харууһалгые һайжаруулха тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Удаань малшад социалистическэ уялгануудые баталан абаа.

Г. А. Ильин.

Тобшо һонинууд

★ **Һолжоролгын елүүр.** Кяхта городто һолжоролгын елүүр нээгдэбэ. Городой олон тоото залуушуул эндэ конькигаар һолжоржо, сүлөөтэй сагаа сэбэр агаарта үнгэргэнэ.

★ **Залуушуулда зорюулагдаһан лекци.** Курумканай аймагай Культурын байшанда залуушуул олоороо сугларжа, «Москвагай гүрэнэй университет — наукын агууехэ ордон» гэһэн лекци шагнаба. Лекциие ВЛКСМ-эй обкомой лектор нүхэр Хадаханэ уншаа.

★ **Автогаражтай болобо.** Заиграйн аймагай Курбын МТС автогараж барижа, ашаглалгада оруулба. Эндэ барилгашад Номчеев, Цырендоржиев, Балданов, Цыренов гэгшэд ехэ һайнаар ажаллаа.

★ **Шан абаба.** Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ ноохо тушааха даалгабаряа үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ түлөө автомашина шан абаба. Гадна, тушааһан ноохонойнгоо түлөө үшөө нэгэ ашаанай машина абаха юм.

Будапештые Советскэ Армиин сүлөөлһөөр 10 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани болобо

БУДАПЕШТ, февралиин 13. (ТАСС). Будапештые Советскэ Армиин сүлөөлһөөр 10 жэлэй ойдо зорюулагдан Венгерскэ ажалшадай партиин, Городской Соведэй, мүн Эсэгэ ороной арадай фронтын будапештскэ комитедэй баярай заседани мүнөөдэр эндэ болоо.

Венгерскэ ажалшадай партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Матиас Ракоши, Венгерскэ ажалшадай партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд, правительствын гэшүүд, тэрэшэлэн СССР-һээ Венгридэ байдаг посольствын түлөөлэгшэд заседани дээрэ байлсаа.

Будапештые Советскэ Армиин сүлөөлһөөр 10 жэлэй ой тухай Венгерскэ ажалшадай партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн, Венгерскэ Арадай Республикын Министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшын орлогшо Иштван Хидаш элидхэл хэһэн байна.

Баярай заседаниин һүүлээр концерт болоо. Тэрэ концертдэ будапештскэ театрнуудай эрхим артистнууд хабаадалсаа.

КНР-тэ шэнэ орденууд ба медальнууд бии болгогдобо

ПЕКИН, февралиин 14. (ТАСС). 1927 онһоо хойшо хитад арадай хэһэн революционно байлдаанай үедэ шалгарһан Арадай-сүлөөрэлгын армиин сэрэгэй албатаниие орденууд болон медальнуудаар шагнаха тухай дүримые пекинскэ газетэнүүд февралиин 13-да толилоо гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэбэ. Энэ дүрим арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай сагүргэлжын комитедэй 7-дохи сесси дээрэ февралиин 12-то баталан абтаһан ба Хитадай Арадай Республикын түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дунаар эсэслэн баталагдаһан байна.

Энэ дүримэй ёһоор августын 1 гэжэ орден, бэеэ даанхай байдалай ба эрхэ сүлөөгэй орден, сүлөөрэлгын гурбан шатын орден бии болгогдоо, тэрэшэлэн мүн лэ иимэ нэрэтэй медальнууд бии болгогдоо.

Августын 1 гэжэ (Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын армиие байгуулгада эхи табиһан Наньчаньска восстаниин болоһон үдэр.—**Ред.**) орденууд ба медальнуудаар Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын армиин үндэһэ һуури боложо үгэһэн хитадай хүдэлмэришэн-таряашанай Улаан Армиин офицернүүд ба рядовойнууд, тэрэшэлэн 1927 онһоо 1937 он хүрэтэрхи үе соо болоһон революционно дайнда хабаадаһан партизанска отрядуудай гэшүүд шагнагдаха байна.

Бэеэ даанхай байдалай ба эрхэ сүлөөгэй орденууд болон медальнуудаар 8-дахи армиин, 4-дэхи шэнэ армиин офицернүүд ба рядовойнууд, тэрэшэлэн японецуудта эсэргүүсэлгын дайнай үедэ японецуудтай тэмсэһэн партизанууд шагнагдаха юм.

Сүлөөрэлгын орденууд ба медальнуудые сүлөөлэлгын дайнай үедэ чанкайшистнуудые өөһэдынгөө газар дээрэһээ намнан гаргаһан Арадай-сүлөөлэлгын армиин офицернүүд ба рядовойнууд абаха байна.

СССР-эй ба КНР-эй хоорондохи хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухай Договорой табан жэлэй ой

Пекиндэ баярай заседани болобо

ПЕКИН, февралиин 13. (ТАСС). СССР-эй ба Хитадай Арадай Республикын хоорондо хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухай Договорой баталагдаһаар 5 жэлэй ой гүйсэһэндэ зорюулагдаһан баярай суглаан мүнөөдэр Пекиндэ болоо.

Хитадай Арадай Республикын ба СССР-эй Гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Хуайжэньтан гэжэ зал соо столицын ниитын организацинуудай, культурна хүдэлмэрилэгшэдэй түлөөлэгшэд, пекинскэ предприятинуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшад суглараа.

Хитад-советскэ хани барисаанай обществын центральна правлениин түрүүлэгшэ Сун Цин-лин, арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшэ Лю Шао-ци, Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Энь-лай, хитад-советскэ хани барисаанай центральна правлениин түрүүлэгшын орлогшонор Линь Бо-цюй, Го Мо-жо, Ли Цзи-шень ба обществын бусад хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшад, Пекинэй мэр Пын Чжэнь, СССР-эй хэрэгүүдээр Хитадай Арадай Республикада байдаг саг зуурын этигэмжэтэ Я. М. Ломакин ба бусад сугларагшадай альга ташалгаар угтагдан президиумэй һууринуудые эзэлнэ. Баярай суглаае Го Мо-жо нээгээ. Хитадай ба Советскэ Союзай арадуудай гүнзэгы ехэ хани барисаан ба нягта жагсаал хитад ба советскэ арадуудай экономикын болон культурын хүгжэн дэбжэлгэдэ туһалхаһаа гадна, харин эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагериие бэхижүүлһэн, Дальна Востогто болон бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ нэмэри болоһон байна гэжэ тэрэ онсо тэмдэглээ.

Го Мо-жогой үгэ хэлэһэнэй һүүлээр Хитадай Арадай Республикын ба СССР-эй Гүрэнэй гимнүүд наадагдаа.

Хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухай советско-хитадай Договорой табан жэлэй ой тухай Сун Цин-лин элидхэл хээ.

Удаань СССР-эй хэрэгүүдээр Хитадай Арадай Республикада байдаг саг зуурын этигэмжэтэ Я. М. Ломакин суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Түгэсхэлдэнь баярай суглаанда хабаадагшадта ехэ концерт харуулагдаа.

Чжэцзян провинциин эрье шадарай хэдэн аралнуудые сүлөөлэлгэ

ПЕКИН, февралиин 14. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондентын Чжэцзян провинциһаа дамжуулһанай ёһоор, Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын армиин частьнууд Дачэнь, Юйшань ба Пишань аралнуудта үсэгэлдэр орожо, Чжэцзян провинциин эрье шадарай аралнуудые сүлөөлэлгые түгэсхэбэ. Имагтал, эгээн лэ урда талынь Наньцзишань арал сүлөөлэгдөөгүй үлэһэн байха юм.

Эдэ аралнууд чжэцзянска эрье шадар чанкайшистска сэрэгүүдэй бэхижүүлэгдэһэн гол пунктнууд байһан юм. Тэдэ аралнууд дээрэһээ чанкайшистнууд американска туһаламжа хэрэглэн Хитадай эрье шадарай районуудта добтолго хэдэг байгаа гэжэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Франци дахи правительственна кризис

Пфлимлен правительство байгуулхаһаа арсаба

ПАРИЖ, февралиин 14. (ТАСС). Правительство байгуулхаһаа арсаһан тухайгаа МРП партиин гэшүүн Пьер Пфлимлен республикын президентдэ мүнөөдэр нютагай сагаар үглөөнэй 4 часта мэдүүлээ. Министрнүүдэй тушаалые хубаарилха тухай баруунай үзэл баримталдаг партинуудай хоорондо үгэеэ ойлголсохо аргагүй байһан дээрэһээ Пфлимлен иимэ шиидхэбэри абаһан байна. «Национальна нэгэдэлэй правительство» байгуулжа шадахагүй байшабаб гэжэ тэрэ мэдэрһэн байна.

Президент Коти хадаа тэрэнэй һүүлээр уданшьегүй социалистическэ партиин элитэ ажал-ябуулагша Кристиан Пино гэгшые өөртөө дуудажа асараад, правительство байгуулхые тэрээндэ дурадхаа. Президентдэ харюу үгэхынгөө урда тээ өөрынгөө политическэ нэгэн үзэл бодолтонтой зүбшөөл хэхэ байнаб гэжэ Пино мэдүүлээ.

Франци да правительственна кризис 10 үдэр соо үргэлжэлжэ байна. Шэнэ правительство байгуулхыень президентын даалгаһан хоёр кандидат—Пиней ба Пфлимлен—энэ зорилгые дүүргэжэ шадаагүй байшоо. Баруунай үзэл баримталдаг парламентска группанууд правительственна программааршье, мүн министрнүүдэй тушаалые хубаарилха тухай асуудалааршье мүнөө хүрэтэр хоорондоо үгэеэ ойлголсожо шадаагүй байһаар.

Баруунай үзэл баримталдаг партинуудай политикын ба ороной дура хүсэлэй хоорондохи алгасалдаанай бүри гүнзэгырэлгэ правительственна кризисэй удаан саг соо үргэлжэлгын шалтагаан болоно гэжэ демократическа хэблэл онсо тэмдэглэнэ. «Немецкэ үһөөрхэгшэдые зэбсэглэлгэ зайлашагүй юм...» гэжэ хэншье француузуудые үнэншүүлжэ шадахагүй гээд «Юманите» газетэ онсо тэмдэглэнэ.

Эхэнэрнүүдэй дунда конькигаар түргэнөөр ябалгаар дэлхэйн түрү[...] һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн

Римма Жукова дэлхэйн чемпион б[...]

КУОПИО, февралиин 13. (ТА[...] Эхэнэрнүүдэй дунда конькигаар [...]гэнөөр ябалгаар дэлхэйн түрү[...]ри эзэлхын түлөө мүрысөөн мү[...]дэр Куопио гэжэ финскэ гор[...] Вяйнеляннием и гэжэ каток д[...] үргэлжэлөө. Энэ мүрысөөе 12 [...]ган хүн хараа. Урилдалгын эр[...] техникэ харуулһан советскэ кон[...]шад урда үдэрнүүдэйхидэл ад[...] бүгэдын анхарал хандуулаа.

Мянган метртэ урилдалгаар [...]рысөөн эхилээ. Энэ дистанцида [...]ветскэ спортсменкэнүүд түрүү[...] зургаан һуури эзэлээ. Софья Ко[...]кова энэ дистанцида 1 минута [...] секунда соо гүйжэ, эгээн һайн [...] туйлаа.

Римма Жукова финскэ спортс[...]кэ Э. Хуттунентэй 5000 метртэ у[...]дахадаа 9 минута 26,4 секунда [...] гүйжэ ерээ. Энэ дистанцида Та[...] Рылова гурбадахи һуури эз[...] (Тэрэ хадаа 9 минута 39,9 секу[...] соо гүйжэ ерээ.)

Энэ дистанцида түрүүлжэ [...]шэдтэ шангуудай барюулагдаһа[...] һүүлээр диктор ниигэжэ мэдэ[...] конькигаар түргэнөөр ябалгаар [...]хэйн чемпионой нэрээргые эхэ[...]нүүдэй дундаһаа советскэ сп[...]сменкэ Римма Жукова эзэлбэ. [...] мянган харагшад энэ мэдээс[...] ехэ баяртайгаар угтаа Занша[...] ёһоор, мүрысөөнэй главна су[...] Римма Жуковада чемпионой ал[...] медаль барюулжа, тэрээндэ лавр[...]венок зүүлгээ.

Советскэ Союзай гүрэнэй г[...] наадагдаа.

Мүрысөөнэй эсэстэ совет[...] спортсменкэнүүд очкогойнгоо [...]гоор түрүүшын гурбан һуури эз[...]

Нэгэдэхи һуури — Римма Жу[...] (212, 857), хоёрдохи һуури — [...]мара Рылова (215,007 очко), гур[...]дахи һуури — Софья Конда[...] (215,563 очко) эзэлээ.

Финскэ спортсменкэ Э. Хутту[...] (216,177 очко) 4-дэхи һуури эз[...]

Советскэ спортсменкэнүүд [...] Постникова, Р. Меньшова, Л. С[...]хова гэгшэд 5-дахи, 6-дахи, 7-д[...] һууринуудые эзэлээ.

Энэ урилдаанда советскэ кон[...]шад 15 медальнуудай 13-ыень, [...] тоодо: 5 алтан, 3 мүнгэн, 5 зэд[...]даль абаа.

Шатарай Бүхэсоюзна чемпионат

Нэгэдэхи тур

СССР-эй шатарай XXII чемп[...]надай нэгэдэхи тур түмэрзамша[...] культурын Центральна байша[...] февралиин 11-дэ болоо.

С. Фурман М. Тайманов гэг[...] хамагһаа түрүүлэн наадаяа дүүр[...] Тэдэнэр үсэд нэтэрүүгээр тула[...] һанайнгаа һүүлээр тэнсэхэ г[...] хэлсээ.

Дэлхэйн чемпион М. Ботви[...] В. Микенастай сагаанаар наад[...] тэнсээ.

Ленинградска эдир мастер [...] Спасский дэлхэйн бэрхэ шата[...] П. Керес хоёрой наадахада ха[...]шад ехээр һонирхоо. Спасский [...]ригтой, бэрхээр наадажа тэнсэб[...]

Т. Петросян И. Каниие, А. К[...] мастер В. Антошиниие шүүгээ.

Бусад партинуудынь хойшо[...]лагдаа.

Гроссмейстернүүд А. Котов, [...] Петросян нэгэдэхи турай һүүл[...] түрүүлжэ ябана.

* * *

Шатарай Бүхэсоюзна чемпиона[...] түрүүшын хоёр турта наадагда[...] дүүрээгүй партинууд февралиин [...]да наадагдаа.

41-дэхи ябадалдаа хойшолуу[...]даһан Антошин—Ботвинник хоё[...] партиин наадан ай түгэсхэлые [...]рагшад ехээр һонирхоо. [...]винник нүгөөдэеэ шүүгээ.

Гроссмейстер Авербах Лисицын[...] наадахадаа 57-дохи ябадалдаа т[...]сээ.

Симагин Корчнойе, Геллер Щер[...]ковые шүүгээ.

Борисенко—Фурман, Микенас[...] Спасский гэгшэд тэнсээ.

Щербаков Котов хоёрой парти[...] дахи ябадалдаа дахин хойшолуу[...]даа.

Хоёр турай һүүлээр Московско[...]стер Симагин (хоёр очкотой) түрү[...]жэ ябана.

(ТАСС).

Колхозуудай тоосоото һунгуулиин суглаануудһаа

ХОЁР ОНДОО ДҮН

Кударын аймагай колхозуудта тоосоото болон тоосоото-һунгуулиин суглаанууд үнгэржэ байна.

Эдэ колхозууд малажал болон таряанажалые саашадань хүгжөөхэ талаар нилээд амжалта туйлаа. Гэхэтэй хамта, парти, правительствын эрилтын ёһоор хүдэлмэрээ шэнэдхэн табижа хүсэд шадаагүй байһан колхозууд бии.

Энээниие Ждановай, Сталинай нэрэмжэтэ хүршэ хоёр колхозуудай жэшээ дээрэһээ харуулмаар. Юуб гэхэдэ, эдэ хоёр колхозуудай эрхэ байдал, арга боломжо тон адли. Хамнигадайн машинно-тракторна станци эдэ хоёр колхозые хангадаг. Гэбэшье, ажахын жэлэйнь дүнгүүд тад ондоонууд. Эдэ хоёр колхозуудай туйлалтануудые тоо баримтануудаар харуулхада иимэ:

Ждановай нэрэмжэтэ колхоз 1954 ондо малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлэй малаар дүүргэһэн, үнеэдһээ һү һаалга, хонидһоо ноохо хайшалалгые нилээд дээшэлүүлһэн байна. Эдлүүриин 100 гектар газар бүхэндэнь 20 үнеэдтэй. Мүн мяха, һү ехээр үйлэдбэрилһэн байна. Фермын хүдэлмэрилэгшэд малай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэнэ. Колхозой эрхим һаалишад нүхэд Цоктоева, Лузанова, Цыбикова, Цынгунова болон бусад һү һааха түсэбөө нилээд үлүүлжэ, нёдондо жэлдэ нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1000—1700 литр һү һааба.

Ждановай нэрэмжэтэ колхозой хонишод хонидой тоо толгойе олошоруулхын, ашаг шэмэ үгэлгыень ехэ болгохын түлөө 1954 ондо республикын малшадай социалистическэ мүрысөө үүсхэһэн байна. Тэдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрөө. Ноохо хайшалалга 1953 онойхиһоо 2181 килограммаар ехэ болоһон байна. Хонин бүриһөө дунда зэргээр 1,8 килограмм ноохон хайшалагдаа. Колхозой эрхим хонишон, хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагша Намса Цыбикжапова 100 хонин бүриһөө 120 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ колхозой оруулһан олзо доходынь 1.195.000 түхэриг хүрөө гэхэ гү, 1953 онойхиһоо 370 мянган түхэригөөр ехэ болоо. Олзо доходынь гол түлэб малажалһаа ороо. Колхозой энэ һалбари 1.049.000 түхэригэй олзо үгэһэн байна. Гансахан һүнэй-товарна фермэһээнь 612 мянган түхэриг ороо.

1949 ондо гурбан артельнүүдэй нэгэдэжэ Ждановай нэрэмжэтэ колхоз боложо байха үедөө 200 мянган түхэриг олзо абаһан байгаа һаа, мүнөө колхозой гансахан хониной-товарна фермэ 237 мянган түхэригэй олзо оруулаа.

1954 ондо Ждановай нэрэмжэтэ колхозой сметэ орошынгоо талаар 95 процент дүүргэгдэжэ, тэрэнь колхозой хубаагдахагүй фонддо 199 мянган түхэриг оруулха, колхозн игуудай ажалта үдэртэ 572 мянган түхэриг мүнгэ хубааха арга олгоо.

Нёдондо малай, үйлэдбэриин болон бусад олон барилганууд хэгдэһэн байна. Тоосоото үе соо туд бүридөө 500 толгой хонидой байха хоёр байра, шубуунай байра, силосно хоёр набтар башни, хушалтатай ток, 500 квадратна метр цементлэгдэһэн талмай, электростанциин байшан баригдажа ашаглалгада оруулагдаһан, хирпиисын завод тодхогдоһон байгаа. Мүн энэ үе соо колхозно клуб табигдажа, түхеэрэгдээ. Колхозно тосхондо сельмаг, радиоузел, почто баригдаа. Медицинскэ амбулаториин байшан урилагдан, шэнэ газарта табигдаа. Тэрэшэлэн колхозн игуудай 8 шэнэ гэр баригдаһан, 48 гэр колхозой центр дээрэ урилагдажа табигдаһан байгаа. Энэ колхоз 1954 ондо ороохото культурануудай муу бэшэ ургаса хуряаһан байна.

Артелиин ажахын эдэ бүхы амжалтанууд колхозн игуудай ажалта үдэр бүхэндэ хоёр килограмм таряа, дүрбэн түхэриг мүнгэ хубааха арга олгоо. Колхозник Д. Очировай бүлэ олоһон 1973 ажалта үдэртөө найман мянга шахуу түхэриг мүнгэ, дүшэн центнер таряа абаба. Долоон мянга гаран түхэриг мүнгэ, дүшэн центнер шахуу таряа шофер Чимит Каркуновай бүлэ абахань. Тиихэдэ һаалишан Лузанова 4 мянган түхэриг мүнгэ, 2000 килограмм таряа абаха юм. Колхозн игуудай ажалай эдэбхи ехээр ургаа. Ажал хэжэ шадаха колхозник бүхэн дунда зэргээр: эрэшүүл 463, эхэнэрнүүд 404 ажалта үдэр олоһон байна.

Ждановай нэрэмжэтэ колхозой туйлаһан амжалтанууд хадаа бүхы колхозн игуудайнь эршэтэй шангаар, эдэбхи хэшээлтэйгээр хүдэлмэрилһэнэйнь, иимэ олон һалбарита томо ажахые артелиин правлениин, партийна эхин организациин зүбөөр хүтэлбэрилһэнэй ашаар туйлагдаа.

Ждановай нэрэмжэтэ колхозтой адли эрхэ байдалтай, арга боломжотой, зарим һалбаринуудаараа бүришье дээрэ байһан мүртөө Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 1954 оной ажахын жэлые урда жэлэйхиһээ бүришье муугаар үнгэргөө. Энээндэ колхозой правлени, партийна эхин организаци хамагай түрүүндэ зэмэтэй. Тэдэ хүдэлмэрээ шэнэдхэн табижа шадаагүй. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Нечаев колхозой ажахын-финансова ажал-ябуулгые хүтэлбэреэр хангажа шадаагүй байна гэжэ тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэ колхозн игууд тон зүбөөр шүүмжэлээ.

Артелиин ажахые халирхайгаар, ямаршье шэнжэлэл хэнгүй, түсэбгүйгөөр, алад харангүйгөөр хүтэлбэрилһэнэйнь түлөө правлениин хүтэлбэрилэгшэдые колхозн игууд шүүмжэлээ. Колхозой правлени гол шухала асуудалнуудые обёоронгүй, жэжэ юумэндэ һамаарна, — гэжэ колхозн игууд хэлэбэ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гол һалбари болохо малажалынь үнгэрэгшэ жэлдэ ёһотоор хүгжөөгдэжэ шадаагүй. Ниитын малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб дүүргэгдээгүй. Малайнь ашаг шэмэ бага, илангаяа үнеэдһээ һүн тон багаар һаагдана. Колхоз үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 689 литр һү һаагаа гэхэ гү, 1953 онойхиһоо 43 литр багые һааба. Тэрэнэй эсэстэ Сталинай нэрэмжэтэ колхоз һү тушаалгаһаа 100 мянган түхэригэй олзо дутуу абаа.

Тоосоото үе соо малай харууһалга, эдеэлүүлгэ муугаар эмхидхэһэнһээ боложо, тус колхоз 227 толгой мал, тэрэ тоодо 87 үхэр, 81 хони гарзалуулһан байна. Түл үсөөнөөр абтана. 100 толгой эхэ мал бүхэнһөө 78 тугал, 82 хурьга, 46 унага, гахай бүриһөө 5,8 поршоонхо абаһан байгаа. Нёдондо жэлдэ малай дүрбэн байра барихаар түсэблэһэн аад, тэдэнэй нэгыешье дүүргэжэ, ашаглалгада оруулаагүй.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо ажалай заршам һула. 312 хүдэлмэришэдэйнь 39-ниинь ажалта үдэрэй минимум олоогүй. Колхоз дотор ажал хэжэ шадаха хүн бүхэн дунда зэргээр 333 ажалта үдэр олоо. Таряанажал дээрэ хүдэлмэрилэгшэдэй 24 хүниинь тус бүридөө 100-һаа 200 хүрэтэр, 31 хүниинь — 200-һаа 300 хүрэтэр ажалта үдэр олоһон байна.

Малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ, үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулганuудые эрхилэлгэдэ анхарал багаар хандуулагдана. Үнгэрэгшэ жэлдэ бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө 48 процент дүүргээ. Үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулга эрхилэлгэ 38 процент болгогдонхой. Энэ колхозой бригадануудта тоо бүридхэл һулаар табигданхай.

—Жэлэй дүрбэн сагта эсэхэ сусахые мэдэнгүй хүдэлмэрилнэбди,—гэжэ колхозница Красикова хэлэнэ,—теэд хэһэн ажалнай хүсэд бүридхэгдэнэгүй. Энээн тухай колхозой правлени анхаралаа табинагүй.

—Колхоздомнай ажалай түрүү дүй дүршэл һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Колхозой правлени бидэ малшад тухайда һаналаа багаар хандуулна. Колхозн игуудай материальна урмашалга дээшэлээгүй,—гэжэ тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэ колхозой малша-пастух Якимов хэлэбэ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 1954 оной хүдэлмэриин дүнгөөр, колхозн игуудайнгаа ажалта үдэр бүхэндэ 1 түхэриг 70 мүнгэ, 1,5 килограмм таряа хубаагаа. Хэрбээ хэрэглэгдээгүй байһан бүхы арга боломжонуудаа зүбөөр, шадамараар хэрэглэжэ шадаа һаа, гэшүүдэйнгээ ажалта үдэртэ һураггүй ехэ юумэ хубаажа шадаха байгаа.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэ колхозой правлениин ба шалгалтын комиссиин шэнэ состав һунгаба.

Ф. Хандархаев.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 35-11, местной информации и писем— 24-74. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00380. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 734.